
Protokoll

Regionstyrelsen

18 juni 2024

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 18 juni 2024, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Filip Reinhag (S), ej § 201 Thomas Karlström (S), ej § 201 Oscar Lindster (S), ej § 201 Jenny Larsson (S), ej § 201 Håkan Ericsson (S), tjug ersättare, ej § 201 Greger Eneqvist (S), tjug ersättare, ej § 201, tjug ersättare § 245-250 Mariette Nicander (M), § 201-244 Mikael Blad (M), tjug ersättare Mårten Silvén (M), tjug ersättare Johan Malmros (C) Eva Ahlin (C) Fredrik Gradelius (C), tjug ersättare, ordförande § 201 Anna Eklund (L), tjug ersättare Jörgen Benzler (V), tjug ersättare Micke Seid (MP), tjug ersättare Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Lena Broén (S), ej § 201 Bibbi Olsson (C), § 201-243, tjug ersättare § 201 Malin Åberg (C), tjug ersättare § 201
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Barbro Engström, kommunikatör Angelica Andersson Fihn, avdelningschef, RSF, § 201-210 Sofia Nordström, föreningskonsulent, RSF, § 201 Karin Leoson, verksamhetskontroller, RSF, § 206 Per Wallstedt, strateg, RSF, § 208-210 Evelina Egdahl, mark- och exploateringsingenjör, SBF, § 208-210 Jenny Iversjö, avdelningschef, SBF, § 208-210 William Cöster, projektledare, RSF, § 211 Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 213-215 Charlotte Fahlen, ekonomichef, RSF, § 213-215 Andreas Såger, arkivarie, RSF, § 216 Therese Koorem, HR specialist, RSF, § 219 Anders Lindholm, planeringsstrateg, RSF, § 220-221 Jonas Nilsson, ekostrateg, RSF, § 222 Stefan Persson, utvecklingsdirektör, RSF, § 222 Daniella Arnhjort, beredskapsstrateg, RSF, § 223

Susanna Palomaa, tillväxtchef, RSF, § 223
Anna Malm, enhetschef, RSF, § 224 - 250
Katarina Selin, processledare, RSF, § 224
Tina Stumle, upphandlare, RSF, § 224
Josefine Jessen, avdelningschef, RSF, § 224
Katrín Rindlaug, strateg, RSF, § 226
Andrea Mårtensson, strateg, RSF, § 227-228
Marica Gardell, socildirektör, SOF, § 238
Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 229-243
Helena Andersson, ekostrateg, RSF, § 229
Nanna Sörling, enhetschef, RSF, § 243
Mia Stuhre, enhetschef, RSF, § 250

Datum för justering

26 juni 2024

Paragrafer

§ 201–250, varav § 204–205 och 220–222 justerades omedelbart

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Filip Reinhag

Ordförande Fredrik Gradelius, § 201

Justerare Lars Engelbrektsson

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2024-06-18
Protokollet anslås	2024-06-27
Anslaget tas ned	2024-07-19
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 201	Ungdomsledarpriset 2024	7
RS § 202	Åtterrapportering stödgivning kultur 2023	8
RS § 203	Ansökan om verksamhetsstöd för Romateatern 2025-2027	10
RS § 204	Kulturplan 2025-2028 - Remissversion	12
RS § 205	Handlingsplan för kulturella och kreativa branscher - Remissversion	14
RS § 206	Information. Rapportering av Kultursamverkansmodellen 2023	16
RS § 207	Förlängning av biblioteksplanen	18
RS § 208	Ansökan värdstad SM-veckan	20
RS § 209	Information. Förstudie aktivitetspark i Visby	24
RS § 210	Utvärdering och uppföljning mark- och exploateringsverksamheten	25
RS § 211	Remittering av betänkandet En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)	27
RS § 212	Science Park Gotland – särskilt verksamhetsbidrag 2025	30
RS § 213	Månadsrapport april 2024 Region Gotland	31
RS § 214	Information. Budgetberedningens konsekvenser för RSF	33
RS § 215	Stiftelsernas årsredovisningar 2023	34
RS § 216	Informationshanteringsplan för Region Gotland	36
RS § 217	Åtterrapportering av uppdrag. Samlad process för införande av IT-system	38
RS § 218	Åtterrapportering av uppdrag. Utveckling av IT-styrning inom Region Gotland, regionstyrelsen	39
RS § 219	Kompetensförsörjningsplan regionstyrelseförvaltningen 2024-2027	41
RS § 220	Yttrande till domstol. Tillståndsansökan Nordkalk täktverksamhet Lärbro Stora Vikers 1:94	42
RS § 221	Remiss. Förslag till reviderad detaljavgränsning för riksintresset Filehajdar	47
RS § 222	Remiss. Förslag till nationalpark på norra Gotland	51
RS § 223	Remiss. Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)	55
RS § 224	Information. Nya livsmedelsavtal	58
RS § 225	Avvikelse vilotidsregler	59
RS § 226	Kvartalsrapportering. Jämställdhetsintegrering	61
RS § 227	Brottsförebyggande arbete - Lägesbild 2024	63
RS § 228	Brottsförebyggande arbete - Åtgärdsplan 2024	65
RS § 229	Uppdrag. Ny energiplan – reviderad tidsplan	67

RS § 230	Information. Regional cykelplan - Utpekande av cykelvägnät	69
RS § 231	Motion. Skylta övergången från färjeleden till hamnplans gångfartsområde med väl synlig skylt	72
RS § 232	Motion. Namngivning och design av rondeller i Visby	73
RS § 233	Motion. Säkra skolorna utanför Visby	75
RS § 234	Motion. En ny skolstruktur bör prövas	77
RS § 235	Motion. Sociala investeringar	79
RS § 236	Motion. Sök projektmedel för att intensifiera arbetet för att öka skolnärvaron	82
RS § 237	Motion. Införa Första Hjälpens utbildningar i Grundskola klass 1-9	84
RS § 238	Motion. Bostad först	86
RS § 239	Motion. Bygg ungdomslägenheter	89
RS § 240	Medborgarförslag - Bostäder till unga	91
RS § 241	Medborgarförslag - Besluta att uppdra åt Gotlandshem att skapa ett kollektivhus med hyresrätter liknande "Stolplyckan" i Linköping	93
RS § 242	Medborgarförslag. Bevilja köp av Romabadet	94
RS § 243	Medborgarförslag - Region Gotland bör bojkotta israeliska varor	95
RS § 244	Nämndinitiativ från Vänsterpartiet. Problematisk skolfrånvaro	97
RS § 245	Anmälan av delegationsbeslut	99
RS § 246	Information. Vissa inkomna handlingar	100
RS § 247	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	101
RS § 248	Investeringsuppföljning	102
RS § 249	Regiondirektörens information	103
RS § 250	Uppdrag. Almedalsveckan 2025 och framåt	104

RS § 201 Ungdomsledarpriset 2024

Ärendenummer: RS 2024/843

Paragraf föregående instans: KFB § 22

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige har att utdela pris till Mikael Nilsson, föreningen Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU) och Parasport Gotland.

Regionstyrelsens beslut

- Mikael Nilsson, föreningen Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU) och Parasport Gotland, utses till årets ungdomsledare 2024.

Jäv

Filip Reinthag (S), Thomas Karlström (S), Håkan Eriksson (S), Jenny Larsson (S), Oscar Lindster (S), Lena Broén (S) och Greger Eneqvist (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Till årets ungdomsledarpris inkom 20 nomineringar. En person har nominerats två gånger. Ungdomsledarpriset ska gå till en ideellt arbetande ledare inom föreningsdriven ungdomsverksamhet. Vinnaren utses av regionstyrelsen och delas ut på efterföljande regionfullmäktige varje år.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har genom annonsering i lokal media samt spridning på hemsida och i sociala medier utlyst 2024 års ungdomsledarpris. Förvaltningen har detta år mottagit 20 nomineringar vilket är fler än föregående år.

Ärendets behandling under mötet

Filip Reinthag (S), Thomas Karlström (S), Håkan Eriksson (S), Jenny Larsson (S), Oscar Lindster (S), Lena Broén (S) och Greger Eneqvist (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Sofia Nordström, föreningskonsulent, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Inkomna nomineringar, se bilaga ”Nominerade till Ungdomsledarpris 2024”.
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-16

RS § 202 Återrapportering stödgivning kultur 2023

Ärendenummer: RS 2024/1400
Paragraf föregående instans: KFB § 23

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsavdelningen har sammanställt kvantitativa uppgifter i den primärkommunala stödgivning som skett genom kulturenheten under 2023, samt arbete som skett inom ramen för den offentliga konsten, skapande skola och kulturgarantin. Sammanställningen innehåller bland annat antal sökande till de olika stöden, totalt sökt belopp, antal beviljade stöd, uppdelning antal män och antal kvinnor bland sökande till personbaserade stöd samt uppdelning inom vilka konstarter och kulturområden som medel sökts och beviljats. Inom arbetet med skapande skola och kulturgarantin har antalet deltagande barn sammanställts.

Det nya bidragssystemets möjligheter till ny uppföljning kunde inte sjasättas 2023 som planerat, vilket har lett till att uppföljningen liknar 2023 års uppföljning för 2022. En förändring är den förstärkning med 500 000 kronor till regional kulturutveckling som tillkom 2023 som ingår i statistiken.

Slutsatser att ta med i arbetet med stödgivning framåt är frågan om möjligheten att stärka och eventuellt omfördela stöd till aktörer inom svaga konstområden. Är vistelsestipendierna ändamålsenliga? Och hur kan vi bli bättre på att uppmuntra unga kulturskapare att söka kulturarbetarstipendierna? Skillnaden i könsfördelningen mellan män och kvinnor har minskat något från 2022, men här krävs ytterligare ansträngningar för att bidra till att jämna ut obalansen. Musikområdet och kulturarvsområdet är fortsatt de områden som ges mest stöd från Region Gotland, följt av bild- och formområdet. Dans- och slöjd- och formområdet är fortfarande svagast, men tack vare förstärkningen har en förbättring ändå kunnat ske från 2022.

I år lyfts även 2023 års arbete med den offentliga konsten, kulturgarantin och skapande skola. 2023 hade kulturenheten 14 offentliga konstprojekt på gång vilket är ovanligt många. 18 inköp av konstverk gjordes också till konstsamlingen från nio konstnärer. Total budget för pågående konstprojekt var 8,2 miljoner kronor, men dessa sträcker sig över flera år. I Skapande skolasatsningen har 3 631 barn deltagit under läsåret 2022-2023. Inom ramen för kulturenhetens arbete med barn och unga, inklusive kulturgarantin, har 3 752 barn deltagit under 2023.

Bedömning

Slutsatser att ta med i arbetet med stödgivning framåt är frågan om möjligheten att stärka och eventuellt omfördela stöd till aktörer inom svaga konstområden. Är vistelsestipendierna ändamålsenliga? Och hur kan vi bli bättre på att uppmuntra unga kulturskapare att söka kulturarbetarstipendierna? Skillnaden i könsfördelningen mellan män och kvinnor har minskat något från 2022, men här krävs ytterligare ansträngningar för att bidra till att jämna ut obalansen. Musikområdet och kulturarvsområdet är fortsatt de områden med mest stöd från Region Gotland, följt av bild- och formområdet. Dans- och slöjd- och formområdet är fortfarande svagast, men tack vare förstärkningen har en förbättring ändå kunnat ske från 2022.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-16

RS § 203 Ansökan om verksamhetsstöd för Romateatern 2025-2027

Ärendenummer: RS 2024/650
Paragraf föregående instans: KFB § 24

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen avslår inkommen ansökan från Romateatern Produktion AB.

Sammanfattning

En ansökan om treårigt verksamhetsstöd på 500 000 kronor per år har inkommit till Region Gotland gällande Romateaterns fortsatta verksamhet i Roma kungsgårds klosterruin från 2025. Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att avslå ansökan på grund av medelsbrist.

Bedömning

Romateatern har sedan 1989 sommartid bedrivit en uthållig och angelägen verksamhet på Gotland med varierande stöd från Region Gotland. Trots att initiativet, aktörerna och platsen är relevanta så ser regionstyrelseförvaltningen i nuläget inga möjligheter till att kunna bevilja ansökan, då ekonomiska medel motsvarande ansökt belopp i nuläget inte finns tillgängliga eller kan prioriteras om. Ett stort antal aktörer verksamma på Gotland har idag ekonomiska utmaningar med att bedriva verksamhet året runt och verksamhetsstödet är kraftigt översökt. Då den avsedda verksamheten till största delen gäller sommartid och skrivelse och övriga bilagor saknar mer detaljerade beskrivningar av planerad verksamhet och budget bör Region Gotland avvakta med insatser. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därför att ansökan i nuläget avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Angelica Andersson Fihn, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Jörgen Benzler (V) yrkar med instämmande av Micke Seid (MP) att bevilja de ansökta medlen och att dessa tas ur andra medel hos regionstyrelsen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och Jörgen Benzlers förslag om bifall och finner att kultur- och fritidsberedningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Romateatern 20240305

Utlåtande rörande Romateatern från Föreningen Roma Kungsgårds framtid.

Ansökan KUR 2024-3768-1
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-11

Skickas till
Romateatern

RS § 204 Kulturplan 2025-2028 - Remissversion

Ärendenummer: RS 2023/1488

Paragraf föregående instans: KFB § 25

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner förslag till remissupplaga av ”Kulturplan 2025-2028”.
- Regionstyrelsen utlyser möjlighet för aktörer på kulturområdet och allmänheten att under perioden 2024-06-19 till 2024-09-30 inkomma med remissvar.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Gotlands kulturplan beskriver hur den nationella och regionala kulturpolitiken ska genomföras på Gotland. Den omfattar alla verksamheter på Gotland som har påverkan på kulturområdet och utgör basen för fördelning av medel, både statliga (genom kultursamverkansmodellen), regionala och kommunala.

Kulturplan 2025-2028 är framtagen i samverkan och samråd mellan Region Gotlands olika förvaltningar, regionala kulturinstitutioner, fria aktörer och civilsamhället. Den beskriver en kulturpolitisk vision och en strategi hur kulturen ska utvecklas under perioden. Kulturplanen är en samverkansplattform för såväl regionala som kommunala verksamheter och alla kulturlivets aktörer. Dessutom är Kulturplanen en ansökningshandling till Kulturrådet och ett krav inom Kultursamverkansmodellen.

Processen med att ta fram en kulturplan för de kommande fyra åren startade med en nulägesanalys som sammanställdes i samverkan med de regionala länsinstitutionerna och utvecklarorganisationen. Därefter hölls en öppen kick off/Kulturkongress 17 januari 2024. Under januari till april genomfördes omkring 40 dialogmöten i olika format, internt och externt. Kultur- och fritidsberedningen har utgjort politisk referensgrupp och haft två arbetsmöten. Totalt har över 250 personer varit inblandade i framtagandet av Kulturplan 2025-2028.

Bedömning

Remissversionen av Kulturplan 2025-2028 föreslås gå på öppen remiss efter regionstyrelsens fastställande. Berörda nämnder inom Region Gotland ombeds svara. Sista datum att inkomma med remissvar är 2024-09-30.

Kulturplan 2025-2028 åtföljs av en bilaga, Fördjupning Kulturplan 2025-2028.

Efter bearbetning kommer en slutgiltig version av Kulturplan 2025-2028 att presenteras för beslut i regionfullmäktige 16 december 2024.

I ärendet finns också en skissversion av dokumentet Handlingsplan Kulturplan 2025-2028, för kännedom och helhetsbild. Denna kommer senare att presenteras separat för beslut i regionstyrelsen. Utöver detta finns även en sändlista som visar till vilka remissversionen skickas ut.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remissversion Kulturplan 2025-2028
Bilaga 1, Fördjupning Kulturplan 2025-2028
Handlingsplan Kulturplan 2025-2028, för kännedom
Sändlista för remissversion Kulturplan 2025-2028
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-29

Skickas till

Berörda nämnder, partiexpeditioner, regionala kulturinstitutioner, övriga kulturaktörer, referensgruppen fria professionella, övriga kulturorganisationer, övriga organisationer.

Bedömning

Förvaltningen bedömer att handlingsplan för KKB grundar sig på de dokument som uppdraget gällde och relaterar till den nationella strategin för KKB. Bedömningen är också att mål och insatser svarar mot de behov som framkommit i dialog med området.

Handlingsplan KKB föreslås efter beslut gå på öppen remiss till 30 september 2024. Bearbetning av dokumentet kan därefter komma att ske under hösten. Handlingsplan KKB förväntas kunna gå till beslut i regionstyrelsen 21 november 2024.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdrag att ta fram en handlingsplan för kulturella och kreativa branscher,
Regionstyrelsen 2023-04-26 (RS 2023/853)
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse – arbetsprocess, 2023-10-26
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-16

Skickas till

Centerpartiet
Kristdemokraterna
Liberalerna
Miljöpartiet
Moderaterna
Socialdemokraterna
Sverigedemokraterna
Vänsterpartiet
Almi
Tillväxt Gotland
Uppsala Universitet Campus Gotland
Science Park Gotland
Gotlands Förenade Besöksnäring

RS § 206 Information. Rapportering av Kultursamverkansmodellen 2023

Ärendenummer: RS 2024/1391
Paragraf föregående instans: KFB § 27

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Kultursamverkansmodellen tillskapades 2011. Målet med modellen är att föra kulturen närmare invånarna samt att ge regionerna ett ökat ansvar och ökad frihet inom kulturområdet. Genom kultursamverkansmodellen stöttas i första hand regionala kulturverksamheter, länsinstitutioner.

Totalt för 2023 omfattade verksamhetsstöden inom kultursamverkansmodellen på Gotland 2023 51,1 mnkr vilka har fördelats enligt politiskt beslut till de institutioner som ingår i modellen.

Institutionerna inom kultursamverkansmodellen på Gotland är:

Film på Gotland	främjandeverksamhet, områdesansvar film.
Gotlands Museum	museiverksamhet, områdesansvar kulturarv, konst samt slöjd/form.
Gotlandsmusiken	musikverksamhet, områdesansvar musik
Länsteatern Gotland	teaterverksamhet, områdesansvar dans och teater.
Biblioteksutveckling	främjande- och utvecklingsverksamhet för bibliotek
Utvecklarorganisationen	främjandeverksamhet inom åtta kulturområden.

Årligen sammanfattas uppföljningen av verksamheternas ekonomi, personalförhållanden, publik- och främjandeverksamhet i en rapport till regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karin Leoson, verksamhetscontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningen förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Kultursamverkansmodellen 2023, årlig rapport
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-28

RS § 207 Förlängning av biblioteksplanen

Ärendenummer: RS 2024/1374
Paragraf föregående instans: KFB § 28

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Giltighetstid för Biblioteksplan 2022-2024 förlängs med ett (1) år och gäller därmed för perioden 2022-2025.

Sammanfattning

Biblioteksplan 2022-2024 (RS 2020/1569) fastställdes av regionfullmäktige den 25 april 2022 till att gälla till och med 2024. Biblioteksplanen ger en överblick över bibliotekens verksamheter, ansvarsfördelning, prioriteringar och samverkan. Planen är ett centralt dokument i Biblioteken på Gotlands systematiska kvalitetsarbete.

Koppling till kulturplanen

Regionstyrelseförvaltningen arbetar genom kultur- och fritidsavdelningen under våren 2024 intensivt med att formulera en ny kulturplan som ska ersätta Kulturplan 2021-2024 (RS 2019/1026), med målet att ha en uppdaterad, genomarbetad och användbar kulturplan på plats inför 2025. I kulturplanen fastställs ansvarsfördelning, övergripande mål för kulturområdet och vilka förutsättningar som ska gälla för alla kulturaktörer på Gotland. Biblioteken på Gotland är en stor och viktig aktör i kulturlivet på ön och biblioteksplanen ska ha en tydlig koppling till kulturplanen. Enhetschefen för biblioteken på Gotland ingår tillsammans med enhetschefen för biblioteksutveckling Gotland i styrgruppen för kulturplanens framtagande och tar aktiv del i framtagandet. Deltagandet i processen utgör en viktig grund för det kommande arbetet med att utarbeta en ny biblioteksplan.

Tid för samverkan och delaktighet

Innehållet i biblioteksplanen ägs i samverkan mellan parterna regionstyrelseförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Uppsala universitetsbibliotek är en extern samverkanspart genom sambiblioteket Almedalsbiblioteket. Genom att förlänga biblioteksplanens giltighetstid med 1 år, skapas tid för fördjupade diskussioner mellan samverkansparterna. På så vis finns goda förutsättningar för att, med Region Gotlands nya kulturplan samt nationella styrdokument för biblioteksväsendet som grund, arbeta fram en biblioteksplan som är relevant och användbar i det systematiska kvalitetsarbetet och som dessutom tydligt knyter an till kulturplanen.

En förlängning av gällande plan ger också goda förutsättningar för en hög grad av delaktighet från gotlänningarna i utformandet av planen.

Bedömning

Samtliga samverkansparter har ställt sig bakom begäran om förlängning av biblioteksplanen med 1 år.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget att förlänga biblioteksplanen med 1 år kan ske inom befintlig ekonomisk ram.

Enhetschefen för biblioteken på Gotland ansvarar tillsammans med chefen för biblioteksutveckling Gotland för arbetet med att ta fram ett förslag till ny biblioteksplan. Dessa kallar i början av november 2024 samverkansparterna till ett första möte för att påbörja processen. Arbetet fortskrider sedan under våren 2025 med målet att ha ett förslag för remiss klart till sommaren 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-14

RS § 208 Ansökan värdstad SM-veckan

Ärendenummer: RS 2024/1418

Paragraf föregående instans: AU § 158

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotland avstår från att ansöka om att bli värdstad för SM-veckan år 2028.

Sammanfattning

SM-veckan är ett av Sveriges mest framstående idrottsevenemang, där landets bästa idrottsutövare samlas för att tävla om svenska mästerskapstitlar i en rad olika sporter. SM-veckan finns både som sommar och som vinter. Det är en årligt återkommande händelse som anordnas både sommar och vinter, med Riksidrottsförbundet (RF) som ägare och i samarbete med Sveriges Television (SVT) och en utvald värdstad. Evenemanget erbjuder en unik möjlighet för allmänheten att uppleva idrott på nära håll, vilket främjar idrottens betydelse och bidrar till en festlig atmosfär med medaljer och stjärnglans.

Riksidrottsförbundet arrangerar SM-veckan årligen i olika värdstäder. I år finns möjlighet att ansöka om att bli värdstad för SM-veckan sommar år 2027 och år 2028. År 2026 finns möjlighet att ansöka om att bli värdstad år 2029 och 2030. En arbetsgrupp bestående av representanter från Region Gotland, RF-SISU Gotland och besöksnäringen har arbetat med att ta fram ett underlag för en eventuell ansökan, men också tittat på hur andra kommuner i Sverige arbetat och vad det kostat samt vad det inbringat till en kommun.

På SM-veckan sommar deltar cirka 8000 personer, inklusive idrottare, ledare och funktionärer. Evenemanget skapar möjligheter för näringslivet och föreningslivet att stärka sina verksamheter genom olika aktiviteter. Tidigare värdstäder som Borås och Linköping har visat på betydande ekonomiska effekter. I Linköping 2022 bidrog besökare med en turistekonomisk omsättning på över 80 miljoner kronor. Erfarenheterna från dessa städer visar på en positiv påverkan på både föreningsliv och turistekonomi.

RF-SISU Gotland har sedan 1985 arbetat för att använda idrottsevenemang som en anledning för turister att besöka Gotland. Idrottens Ö, som omfattar cirka 120 årligen återkommande evenemang, genererar omkring 120 000 gästnätter. SM-veckan skulle passa väl in i dessa ambitioner och bidra till att stärka Gotlands attraktionskraft. Gotlands idrott består av cirka 190 föreningar och 40 000 medlemskap, med ett starkt engagemang från cirka 3 000 ledare. RF-SISU Gotland är övertygade om att föreningarna skulle visa samma engagemang för SM-veckan, och förbundet är redo att bidra med resurser och kunskap för ett lyckat evenemang.

För att arrangera en SM-vecka sommar krävs att värdstaden erbjuder två evenemangsområden: ett centralt område för en tillfällig multiarena och ett område med en inomhus multisportarena. Visby hamn och Visborgsområdet har föreslagits som lämpliga platser. Dessutom måste värdstaden ha lokala idrottsföreningar som kan arrangera SM-tävlingar, naturliga evenemangsområden med kapacitet för flera idrotter, logikapacitet motsvarande cirka 8000 gäsnätter, ett väl fungerande stadsnät för TV-produktion, samt en samordnad ansökan i samråd med RF-SISU distriktet.

Värdstaden behöver en budget på minst 10 mnkr för att täcka kostnaderna för evenemanget, inklusive en fast rättighetsersättning till RF och kostnader för TV-grafik, etablering av SM-tävlingar, logistik, marknadsföring och möteskostnader. Utöver detta tillkommer kostnader för en lokal projektledare som ska finnas på plats 18 månader innan evenemanget. Totalkostnaden för projektledartjänsten uppskattas till 1,5 miljoner kronor. Till det kommer även alla interna resurser som behöver tas i anspråk, allt från bokning, till kommunikatörer, markupplåtelse, renhållning och så vidare. Kostnad och åtgång på dessa är inte uträknad ännu.

Ansökningsformulär skickades ut till alla kommuner i Sverige i början av 2024. Regionstyrelseförvaltningen på Gotland har sedan dess arbetat med RF-SISU Gotland och besöksnäringen för att utvärdera möjligheterna för Gotland att genomföra en SM-vecka. Ansökan för år 2028 måste vara inne senast 28 juni 2024 och ett beslut om eventuell fortsatt process meddelas senast 13 september 2024. RF och SVT besöker sedan utvalda städer och meddelar beslut om värdstad senast 29 november 2024. Ansökan för år 2029 ska vara inne sommaren 2026, det arbetet behöver fortlöpa från och med nu och framåt men intensifieras från sommaren 2025 och fram till inlämning om Region Gotland avser att söka.

I den regionala utvecklingsstrategin prioriteras att utveckla Gotlands attraktionskraft, både för att locka nya invånare och behålla nuvarande. SM-veckan kan bidra till detta genom att erbjuda ett mervärde och stärka Gotland som destination. Det är också ett led i arbetet med att utveckla turismen och besöksnäringen mot målet att Gotland ska vara Norra Europas mest hållbara och attraktiva resmål 2027.

För att genomföra SM-veckan på Gotland krävs en tydlig mottagarstruktur och god samordning inom Region Gotland. Under 2023 och 2024 har en utredning gjorts för att förbättra samordningen av evenemang på ön, vilket är viktigt för att kunna hantera ett evenemang av SM-veckans storlek och komplexitet.

Förvaltningens bedömning är att det finns två möjliga vägar att gå. Det ena är att söka värdskapet till 2028, vilket i sin tur betyder att ansökan måste vara inne senast 28 juni och att det behöver finnas ett politiskt beslut om finansiering.

Det andra alternativet är att fortsätta arbetet mot en ansökan inför 2029 och arbeta in finansiering i de aktuella årens budget. RF-SISU förordar 2028 utifrån att det inom idrotten rent tidsmässigt passar bättre då en eventuell SM-vecka inte hamnar för tätt in på Island Games 2031.

Förvaltningen ser utmaningar med 2028 ur en del olika perspektiv. Det handlar om ekonomi och den interna resurssättningen i samband med just evenemang. Förvaltningen ser också tiden fram till dess att ansökan ska vara inlämnad som problematisk. Även om 2028 är några år bort är det ekonomiska läget fortsatt utmanade och osäkert, vilket gör ett engagemang som denna osäkert.

Förvaltningen bedömer att arbetet istället kan fortsätta med fokus på en ansökan till SM-veckan 2029. RF-SISU Gotland ser i dagsläget inte 2029 som ett gångbart alternativ utifrån att Island Games ligger två år senare i planeringen. För Region Gotland bedömer förvaltningen att det 2029 skulle ge bättre förutsättningar att se över resurserna ekonomiskt och resursmässigt.

Bedömning

Förvaltningen anser att en SM-vecka på Gotland skulle kunna ge många positiva effekter inom många olika områden. Det skulle utveckla våra gotländska föreningars arrangemangsförmåga, inte minst nyttigt inför ett eventuellt kommande Island Games 2031. Det skulle vara en inreseanledning för många och det skulle också vara ett tillfälle för de som redan bor, lever och verkar på ön att uppleva elitidrott och känna stolthet över vad Gotland kan leverera. Exponeringen i nationell media i och med att SVT sänder stora delar av arrangemanget är också av ett stort värde. SM-veckan i sig själv ger många positiva värden och är något som Region Gotland bör sträva efter att arrangera. Utvärderingen från Linköpings SM-vecka från 2022, om än inte direkt överförbar ger en bild av hur en utveckling kan vara.

Vad gäller tidpunkt på sommaren är förvaltningen övertygad om att möjligheten att kunna lägga SM-veckan i direkt anslutning till Almedalsveckan kommer att vara en stor konkurrens fördel gentemot andra ansökande värdstäder utifrån SVT:s närvaro under Almedalsveckan och den infrastruktur som de då redan har på plats i Visby.

Under 2023 och 2024 har förvaltningen haft i uppdrag att utreda hur regionen är strukturerad i dagsläget, ta intryck av andra kommuners arbete och göra en översyn över hur det arbetet skulle kunna struktureras inom Region Gotland framöver. Det uppdraget är numera en del av det mer omfattande uppdraget att se över destinationsutvecklingen, RS 2024/891. Slutsatsen är tydlig, för att kunna vara mottaglig för den typen av arrangemang så som SM-veckan och liknande är behovet av samordnade resurser internt på Region Gotland viktigt. Så som vi är rustade idag, gör förvaltningen bedömningen att vi inte kan arrangera en SM-vecka. En förutsättning för beslut om ansökan och finansiering av SM-veckan är att även utveckling av evenemangssamordning sker.

Minst 10 mnkr är erfarenhetsuppskattningen på kostnadsbilden för att arrangera SM-veckan, till det kommer även en projektledartjänst som tillsätts 18 månader innan spelen ska genomföras, en kostnad på uppskattningsvis 1,5 mnkr totalt. Utöver det kan ytterligare kostnader behöva tillskjutas beroende på hur kostnadsutvecklingen sker fram tills utförandet. Med bakgrund till den ekonomiska situation som regionen befinner sig i gör det svårt att förorda en ansökan till 2028. Förvaltningen bedömer att mer tid istället behöver läggas för att möjliggöra en ansökan till 2029 och att regionen inför en sådan eventuell ansökan har en bättre bild av det samlade ekonomiska läget.

Det finns som förvaltningen ser det två alternativa beslut att ta om regionstyrelsen ser positivt på att Gotland kan stå värdstad för en framtida SM vecka.

Alternativ ett är att söka värdskapet till 2028, viket i sin tur betyder att ansökan måste vara inne senast 28 juni och att det behöver finnas ett beslut om finansiering, eller beslut att finansiering ska arbetas in aktuell budget för de år som är aktuella, i detta fall 2026 och 2027.

Alternativ två är att ge förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet med en ansökan inför 2029 och de politiska beslut som behöver tas.

RF-SISU Gotland förordar alternativ 1, det vill säga, ansökan till 2028 främst för att det ligger bättre till ett eventuellt Island Games 2031 och att idrotterna inom Gotland ser positivt till detta år.

Förvaltningens samlade bedömning är att förordna alternativ 2.

- Att ansökan tas fram i samråd med vårt RF-SISU distrikt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Kravspecifikation och skiss för centralt evenemangsområde i citymiljö
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-13

RS § 209 Information. Förstudie aktivitetspark i Visby

Ärendenummer: RS 2022/886
Paragraf föregående instans: AU § 159

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Regionträdgårdsmästare Pernilla Johansson och fritidsstrateg Per Wallstedt informerar om arbetet med utvecklingen av Sparkenparken på A7-området. Föredragningen visar på planerna från park- och trafikavdelningen för de aktuella områdena, och hur de kan samverka med utvecklingsplanerna för en aktivitets- och skatepark.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, strateg, Angelica Andersson Fihn, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen, Jenny Iversjö, avdelningschef och Evelina Egdahl, mark- och exploateringsingenjör, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-24

RS § 210 Utvärdering och uppföljning mark- och exploateringsverksamheten

Ärendenummer: RS 2024/1287

Paragraf föregående instans: AU § 152

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får i uppdrag att utvärdera och följa upp mark- och exploateringsverksamheten utifrån syftet med den omorganisation som genomfördes 2022-10-01. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsen senast den 12 december 2024.

Sammanfattning

Bakgrunden till den omorganisation som genomfördes för mark- och exploateringsverksamheten 2022-10-01 grundar sig på det beslut som togs i regionfullmäktige den 21 juni 2021 (RF § 97, RS 2019/951) gällande slutrapport för projektet Samhällsbyggnadsprocess för framtiden - FramSam samt dess slutrapport för delprojekt ekonomi.

”Regionstyrelsen, tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden får i uppdrag att genomföra nödvändiga organisatoriska förändringar för att bättre samordna funktioner i enlighet med det nya läget.”

”Organisationsförändringen berör regionstyrelseförvaltningen, teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Förändringen innebär att en ny mark- och exploateringsenhet skapas på samhällsbyggnadsförvaltningen. Syftet är att samla ansvar och mandat för ekonomi, exploateringsplan och budget, verksamhet och personal under en och samma enhet i en förvaltning.

Med anledning av organisationsförändringen behöver tekniska nämndens, miljö- och byggnämndens och regionstyrelsens reglementen ändras. Ändringarna föreslås träda ikraft 1 oktober 2022.”

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att det är viktigt att omorganisationen följs upp och utvärderas eftersom det bidrar till arbetet att ständigt förbättra verksamheten.

Utvärderingen och uppföljningen presenteras i en skriftlig rapport innehållande följande avsnitt.

1. Bakgrund, syfte och mål.
2. Mark- och exploateringsavdelningens organisation, styrning, uppdrag och processer.
3. Ekonomi.
4. Analys av omorganisationens resultat.

5. Identifierade utvecklingsområden.

Förutom att utgå från syftet och mål med omorganisationen som skedde 2022-10-01 kommer utvärderingen också använda sig av den externa revision av verksamheten som genomfördes 2022-12-20 samt av de underlag som togs fram i samband med samhällsbyggnadsförvaltningens omorganisation som genomfördes 2024-01-01.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-13

RS § 211 Remittering av betänkandet En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)

Ärendenummer: RS 2024/1160

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att inlämna upprättat yttrande till Finansdepartementet.

Sammanfattning

Finansdepartementet har remitterat betänkandet "En ny organisation för förvaltning av EU-medel" (SOU 2024:22). Förslaget innebär att Tillväxtverket ska hantera Eruf, ESF+ och Fonden för en rättvis omställning (FRO), att antalet regionala program ska minska till förmån för nationella program och att regionala strukturfondspartnerskap ska få en mer strategisk roll.

Regionstyrelseförvaltningen välkomnar att Tillväxtverket blir förvaltande myndighet, som innebär synergieffekter och förenklad hantering. Region Gotland kritiserar dock minskningen av regionala program och förändringen av partnerskapens roll. Betänkandets förslag att reducera antalet regionala program och att förändra de regionala partnerskapens roll medför otillräckligt beaktande av regionala utvecklingsbehov. Det leder i sin tur till en mindre effektiv användning av EU-medel.

Regionstyrelseförvaltningen ser en risk med de föreslagna förändringarna i relation till förvaltningen av jordbruksfonderna. En centralisering av handläggning och kontroll till Jordbruksverket kan leda till en förlust av lokal kännedom och expertis, vilket är avgörande för att hantera de specifika förutsättningar och behov som finns i olika regioner. Detta kan resultera i mindre effektiv hantering och sämre service för de lokala jordbrukarna.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att följande förslag i utredningen är av särskild vikt för Region Gotland att ta ställning till i sitt yttrande:

- 7.3 Förslag om förvaltningen av jordbruksfonderna.
- 7.6.1 en förvaltande myndighet för fonderna under sammanhållningspolitiken.
- 7.6.4 Antalet program inom Eruf bör minska.
- 7.8 Förslag avseende systemet med regionala strukturfondspartnerskap.

Regionstyrelseförvaltningen välkomnar förslaget (7.6.1) att Tillväxtverket blir förvaltande myndigheten för Europeiska regionalfonden (Eruf) och Socialfonden plus (ESF+) och ser goda möjligheter till synergieffekter mellan

de två fonderna. Förslaget kan bidra till en mer effektiv och enhetlig hantering av fonderna och förenkla processen för sökande aktörer.

Regionstyrelseförvaltningen håller inte med betänkandets förslag avseende (7.3), (7.8) och (7.6.4).

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget om förvaltningen av jordbruksfonderna (7.3), vilket innebär en centralisering av hanteringen till Jordbruksverket, riskerar att leda till en förlust av lokal kännedom och expertis, vilka bedöms som avgörande för att hantera de specifika förutsättningar och behov som finns i olika regioner. Detta kan resultera i mindre effektiv hantering och sämre service för de lokala jordbrukarna.

Regionstyrelseförvaltningen anser vidare att omstruktureringen av projekt- och investeringsstöd till ett fåtal länsstyrelser kan leda till en minskad närvaro och tillgänglighet av dessa tjänster på lokal nivå. Det finns en risk att detta kan innebära längre handläggningstider och mindre stöd till de företag som behöver det mest, särskilt i de regioner som inte längre kommer att hantera dessa stöd. Sammantaget menar regionstyrelseförvaltningen att de föreslagna förändringarna kan leda till en försämring av stödsystemets effektivitet och rättssäkerhet, vilket skulle kunna påverka jordbrukssektorns hållbarhet och utveckling negativt.

Regionstyrelseförvaltningen anser dessutom att förslaget att minska antalet program inom Eruf (7.6.4) och att införa ett nationellt program med indikativa budgetar inte är ändamålsenligt. Då förutsättningarna för att bedriva en hållbar regional utveckling skiljer sig åt i landets olika regioner, måste det territoriella perspektivet vara i fokus för att säkerställa en god användning av EU-medlen. Förslaget beaktar inte tillräckligt de specifika behov och förutsättningar som finns i mindre regioner och landsbygdregioner, inklusive Gotlands insulära läge. Regionstyrelseförvaltningen ser därmed en risk att detta förslag förbiser det territoriella perspektivet, vilket kan leda till en geografiskt snedfördelad finansiering från Eruf i Sverige.

Avslutningsvis anses förslaget om de regionala strukturfondspartnerskapen (7.8) inte skapa tillräckligt goda förutsättningar för en ändamålsenlig användning av EU-medlen, eftersom det utmanar grundläggande principer inom det regionala utvecklingsuppdraget. Att övergå till en mer strategisk och rådgivande roll för partnerskapen, som främst arbetar mot förvaltande myndighet i framtagandet av utlysningar, riskerar att underminera de olika regionala behoven och utmaningarna i beslut om fördelningen av EU-medel. Regionstyrelseförvaltningen menar specifikt att förslaget:

- Inte är förenligt med partnerskapsprincipen, subsidiaritetsprincipen och modellen om flernivåstyre;

- Riskerar en försämrad implementering av fonderna, eftersom det regionala utvecklingsuppdraget och den regionala utvecklingspolitiken inte beaktas i tillräcklig utsträckning;
- Inte efterlever ett regionalt och lokalt inflytande, vilket riskerar att försvaga genomslaget för fondernas ändamål i genomförandet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av William Cöster, projektledare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Region Gotlands svar på betänkande "En ny organisation för förvaltning av EU-medel" (SOU 2024:22), daterad 2024-05-20

Finansdepartementet, inkom 2024-04-11. Betänkande. "En ny organisation för förvaltning av EU-medel" (SOU 2024:22).

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-06-07

RS § 212 **Science Park Gotland – särskilt
verksamhetsbidrag 2025**

Ärendenummer: RS 2024/1244

Sammanfattning
Ärendet utgår.

RS § 213 Månadsrapport april 2024 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2024/10

Paragraf föregående instans: AU § 137

Regionstyrelsens beslut

- Månadsrapporten godkänns.
- Regiondirektörens uppdrag att på varje regionstyrelsesammanträde i särskild ordning återkomma med ekonomisk rapport över hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och byggnämnden (2024-03-05, RS § 31), utökas till att även omfatta socialnämnden och tekniska nämnden.
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med en analys av personalläget på en aggregerad nivå.

Sammanfattning

Månadsrapporten för april är den andra uppföljningsrapporten för året. Månadsrapporten är inte lika omfattande som delårsrapporterna och är i huvudsak inriktad på ekonomi.

Region Gotlands resultat för helåret prognostiseras till -298 mnkr och det är 13 mnkr bättre än i delårsrapport 1 då årsprognosen var -311 mnkr. Det är framförallt skatteintäkter och bidrag som blivit bättre jämfört med delårsrapport 1. Nämndernas sammanlagda årsprognos visar på en budgetavvikelse på -178 mnkr och det är 5 mnkr bättre än i delårsrapport 1 då prognosen var -183 mnkr. Sex av sju nämnder fortsätter att prognostisera underskott, enbart gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden prognostiserar ett överskott.

Nämndernas budgetavvikelse i perioden är -42 mnkr (-35 mnkr, delår 1). I förhållande till årsprognosen är avvikelsen rimlig på totalen, men budgetavvikelsen i perioden är svårtolkad då det inte alltid går att förutse i budgeten i vilken period vissa kostnader och intäkter kommer att hamna.

Det ackumulerade sjuktalet för perioden januari-mars 2024 uppgår till 6,3 %. Jämfört med samma period föregående år är det en sänkning med 0,5 procentenheter.

Antalet månadsanställda medarbetare uppgick i mars till 6 953, det är en minskning jämfört med februari men en ökning jämfört med mars 2023 med 125 medarbetare. Den faktiskt arbetade tiden för månads- och timavlönade omräknat till heltidsarbetare var i perioden januari-mars 2024, 5 625 (5 649 delår 1). Det är en ökning med 95 heltidsarbetare i jämförelse med samma period 2023.

Bedömning

Årsprognosen har förbättrats något men visar fortfarande på ett rekordstort underskott på -298 mnkr. Förbättringen beror framför allt på att skatteintäkterna väntas bli högre enligt den senaste skatteprognosen från april 2024.

Samtliga nämnder jobbar med åtgärder för att minska underskottet och regiondirektören har beslutat om gemensamma åtgärder som gäller alla förvaltningar och nämnder oavsett om man har underskott eller inte. Dessa åtgärder kommer att följas upp i delårsrapport 2 och årsbokslutet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, barn- och utbildningsnämnden och miljö- och byggnämnden har sedan tidigare ett särskilt uppdrag att lämna en ekonomisk rapport till varje regionstyrelsesammanträde under året. Övriga nämnder rapporterar enligt ordinarie tidplan vilket betyder att nästa rapport är delårsrapport 2 som kommer till regionstyrelsen i oktober.

Samtliga nämnder har också fått i uppdrag av regionfullmäktige att vidta nödvändiga åtgärder under 2024 för att den beslutade budgeten inte ska överskridas (2024-04-29, RF § 63).

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Månadsrapport april 2024 Region Gotland 2024-05-22
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS § 214 Information. Budgetberedningens konsekvenser för RSF

Ärendenummer: RS 2024/1443
Paragraf föregående instans: AU § 138

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Regionstyrelsen informeras om regionstyrelseförvaltningens budgetförutsättningar 2025 efter budgetberedningen. Syftet med informationen är att fortsatt föra dialog om de ekonomiska förutsättningarna inför styrelsens kommande beslut om ramfördelning av förvaltningens budget.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS § 215 Stiftelsernas årsredovisningar 2023

Ärendenummer: RS 2024/659

Paragraf föregående instans: AU § 139

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner upprättade årsredovisningar för räkenskapsåret 2023 avseende samtliga stiftelser med anknuten förvaltning.
- Regionstyrelsen utser regionstyrelsens ordförande Meit Fohlin att underteckna respektive stiftelses årsredovisning.

Sammanfattning

Regionstyrelsens förvaltning har upprättat årsredovisningar för 2023 för samtliga stiftelser som har så kallad anknuten förvaltning.

Sammanlagt omfattar den anknutna förvaltningen 10 stycken särförvaltade och 2 stycken samförvaltade donationsstiftelser.

När en stiftelse har så kallad anknuten förvaltning är utgångspunkten att det högsta beslutande organet för förvaltningen i princip ska besluta om årsredovisningen och att samtliga ledamöter i detta organ ska underteckna årsredovisningen. Det högsta beslutande organet i detta fall är regionstyrelsen. Om förvaltaren har ett stort antal stiftelser kan andra rutiner behövas. I sådana fall godtar Länsstyrelsen att det högsta beslutande organet för stiftelserna i protokoll godkänner årsredovisningarna för de förvaltade stiftelserna samt att ett särskilt uppdrag lämnas åt viss person att underteckna respektive stiftelses årsredovisning.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsens ordförande utses att underteckna årsredovisningarna för samtliga förvaltade stiftelser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

9101 Gotlands kommuns sociala samstiftelse, årsredovisning 2023

9102 Elsa Berglunds stiftelse, årsredovisning 2023

9103 Nanny och Dika Åkermans stiftelse, årsredovisning 2023

9104 Samstiftelsen för sjukvård, årsredovisning 2023

9105 Stiftelsen för Tullförvaltare Rudolf Odins fond, årsredovisning 2023

9106 Carl Degermans stiftelse, årsredovisning 2023

9108 Stiftelsen för Victor och Therese Gyllenhammars, årsredovisning 2023

9110 Stiftelsen för Alma Bobergs premiefond, årsredovisning 2023

9111 Samstiftelsen för premier till elever vid Gotlands grundskolor, årsredovisning 2023

9112 Stiftelsen för Katarina och Ann-Marie Mårtenssons minnesfond,
årsredovisning 2023
9160 9161 Samförvaltade stiftelserna, årsredovisning 2023
9193 Stiftelsen för konsul Otto Åkermans hem, årsredovisning 2023
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-07

RS § 216 Informationshanteringsplan för Region Gotland

Ärendenummer: RS 2024/147

Paragraf föregående instans: AU § 141

Regionstyrelsens beslut

- Klassificeringsstruktur för Region Gotland fastställs.
- Gallringsfrister för regionstyrelsens allmänna handlingar i Informationshanteringsplan för Region Gotland fastställs. Gallringsfristerna gäller retroaktivt fr.o.m. 1 januari 2019.

Sammanfattning

Region Gotlands myndigheter har en gemensam klassificeringsstruktur som beskriver samtliga regionens processer, samt en gemensam informationshanteringsplan som styr hanteringen av myndigheternas allmänna handlingar. Informationshanteringsplanen utgår från förvaltningarnas processer som finns redovisade i styrdokumentet Klassificeringsstruktur för Region Gotland. Respektive myndighet, det vill säga regionens nämnder och styrelse, beslutar om sina avsnitt i den regiongemensamma informationshanteringsplanen. Klassificeringsstrukturen som ett regiongemensamt dokument och dess utformning beslutas av regionstyrelsen i enlighet med styrdokumentet Riktlinjer och föreskrifter för arkiv- och informationshantering för Region Gotland. Regionstyrelsen ger genom sitt samordningsansvar nämnderna i uppdrag att besluta om gallringsfrister i sina respektive avsnitt i Informationshanteringsplan för Region Gotland per samma datum som regionstyrelsens beslutsdatum.

Bedömning

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att aktuell lagstiftning och Region Gotlands regelverk följs för hantering och arkivering av allmänna handlingar.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att med en god styrning av Region Gotlands informationshantering så sparas tid och resurser för verksamheterna inom regionen.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Andreas Såger, arkivarie, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Klassificeringsstruktur för Region Gotland
Informationshanteringsplan för Region Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 217 Återrapportering av uppdrag. Samlad process för införande av IT-system

Ärendenummer: RS 2023/1415
Paragraf föregående instans: AU § 150

Regionstyrelsens beslut

- Återrapporteringen godkänns.
-

Sammanfattning

KPMG fick i början av 2022 i uppdrag att kartlägga IT-styrningen i Region Gotland och föreslå åtgärder för att förbättra läget. Regionstyrelsen beslutade därefter bl.a. följande:

”Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att ta fram ett förslag till samlad process för införande av IT-system – från behov till upphandling och införande, återrapportering sker till regionstyrelsens ordinarie sammanträde i januari 2024.”

Regionstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till samlad process för införande av IT-system, inklusive riktlinje. Riktlinjen fastställs av regiondirektören. Förslaget har tagits fram i samverkan mellan Digitaliseringsavdelningen och Upphandlingsstödsenheten. Processen täcker hela vägen från behov till upphandling och införande.

Bedömning

Regionen behöver ha en fastställd process för inköp av IT-stöd. Genom att följa processen uppnås rätt säkerhetsnivå och skydd för informationstillgångarna, att IT-stödet uppfyller verksamheternas behov, att IT-stödet är lagenligt samt god ekonomisk hushållning.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport KPMG, Kartläggning av IT-styrning Region Gotland, augusti 2022
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-19

RS § 218 Återrapportering av uppdrag. Utveckling av IT-styrning inom Region Gotland, regionstyrelsen

Ärendenummer: RS 2024/1448

Paragraf föregående instans: AU § 151

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse lämnas till regionfullmäktige som regionstyrelsens svar på uppdraget.

Sammanfattning

Regionfullmäktige har 2023-06-19, § 112 gett samtliga nämnder i uppdrag att:

- Ta fram en struktur som visar hur digitalisering och verksamhetsutveckling ska organiseras inom respektive fackförvaltning.
- Inom ramen för objektsförvaltningsprojektet ta fram en tydlig organisation kring hur objektsförvaltningen ska genomföras i praktiken.
- Ta fram en tydlig organisation kring hur GDPR/LIS-frågor ska hanteras i respektive fackförvaltning.

Regionstyrelseförvaltningen har i ökad utsträckning börjat arbeta med verksamhetsutveckling och digitalisering. Fortsatt fokus behöver ligga på att bemanna ett antal roller på området. I huvudsak bör dessa roller skapas med utgångspunkt från socialförvaltningens nuvarande roller och grupperingar.

Regionstyrelseförvaltningen kommer fortsätta att införa objektsförvaltningsmodellen inom förvaltningen. För att fungera väl behöver objektsförvaltningen kontinuerligt bedrivas och löpande följas upp.

Genom att tillämpa objektsförvaltningsmodellen och dess årshjul säkerställs att även LIS- och GDPR-insatser sker löpande.

Bedömning

- Regionstyrelseförvaltningen ska fortsätta utveckla sitt arbete och bemanna roller i stora drag motsvarande de roller socialförvaltningen har (t ex utvecklingsledare, verksamhetsutvecklare, digitaliseringscoach).
- Regionstyrelseförvaltningen ska fortsätta att införa objektsförvaltningsmodellen inom förvaltningen. För att fungera väl behöver objektsförvaltningen kontinuerligt bedrivas och löpande följas upp.
- Genom att tillämpa objektsförvaltningsmodellen och dess årshjul så säkerställs att även LIS- och GDPR-insatser sker löpande.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2023-06-19, § 112

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS § 219 **Kompetensförsörjningsplan regionstyrelseförvaltningen 2024-2027**

Ärendenummer: RS 2023/1596

Paragraf föregående instans: AU § 143

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelseförvaltningens kompetensförsörjningsplan 2024-2027 fastställs.

Sammanfattning

Regionens övergripande kompetensförsörjningsstrategi ska bidra till att Region Gotland lyckas möta dagens och framtidens kompetensutmaningar genom att ge strategiska ramar för hur organisationen kan attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare. Kompetensförsörjningsstrategin utgår ifrån Region Gotlands nya styrmodell som gäller från och med 2024.

Regionstyrelseförvaltningens kompetensförsörjningsplan ska ses som en förvaltningsspecifik fördjupning av Region Gotlands kompetensförsörjningsstrategi. Planen fokuserar på utmaningar som påverkar kompetensförsörjningen samt innehåller en sammanställning av de prioriterade förvaltningsgemensamma aktiviteter som ska genomföras för att nå uppsatta mål.

För att bidra till att säkra kompetensförsörjningen i regionstyrelseförvaltningens egna verksamheter prioriteras följande strategier:

- Utnyttja tekniken smart.
- Stärk ledarskapet.
- Använd kompetensen rätt.
- Rekrytera och attrahera bredare.

Till varje prioriterad strategi finns aktiviteter som ska genomföras under perioden. Dessa ses över årligen och revideras vid behov, på förvaltningsnivå.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Therese Koorem, HR-specialist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens kompetensförsörjningsplan 2024-2027

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-04

RS § 220 Yttrande till domstol. Tillståndsansökan Nordkalk täktverksamhet Lärbro Stora Vikers 1:94

Ärendenummer: RS 2022/1816

Paragraf föregående instans: AU § 144

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna och överlämna upprättat yttrande till mark- och miljödomstolen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Nordkalk AB har till mark- och miljödomstolen inkommit med bemötande av inkomna yttranden över ansökan om utvidgad täktverksamhet vid fastigheten Lärbro Stora Vikers 1:94. Domstolen har 8 maj förelagt Region Gotland med att senast 10 juni inkomma med ett yttrande rörande Nordkalks kompletterande handlingar. Efter Region Gotlands anståndsbegäran har domstolen beviljat Region Gotland anstånd med att inkomma med yttrandet senast 19 juni 2024.

Region Gotland yttrade sig senast i ärendet i december och framförde då synpunkter till domstolen som rörde avgränsning av bolagets ansökan, ansvaret för privata brunnar, möjlighet att använda vatten som avleds till dricksvattenändamål, samt frågor rörande buller och vibrationer/luftstötvågor.

Regionstyrelseförvaltningen har handlagt ärendet med stöd av Region Gotlands juridiska ombud samt tjänstepersoner vid teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Trots det beviljade anståndet behöver ärendet hanteras skyndsamt. Förutom regionstyrelsen är det även av vikt att tekniska nämnden, såsom VA-huvudman, ges möjlighet att hantera ärendet. För att klara domstolens tidplan föreslås följande process för beslutsgången.

Regionstyrelsens arbetsutskott hanterar och bereder ärendet den 3 juni. Tekniska nämndens arbetsutskott hanterar och bereder den 5 juni ärendet ur VA-huvudmannens perspektiv. Därefter hanterar tekniska nämnden ärendet den 17 juni för beslut i de frågor som rör VA-huvudmannens intressen. Slutligen hanterar regionstyrelsen ärendet den 18 juni med syfte att fatta beslut om föreliggande förslag till yttrande för Region Gotland.

(Miljö- och byggnämnden har inte för avsikt att hantera ärendet, det hanteras enbart inom tjänsteorganisationen.)

Tekniska nämnden är huvudman för den allmänna dricksvattenförsörjningen och därmed ansvarig för att säkra det allmännas intresse när det gäller grundvattenuttag för dricksvattenproduktion. Nämnden lämnar synpunkter i täktansökningar såsom företrädare för VA-huvudmannens intressen men inte i andra sakintressefrågor såsom exempelvis enskilda dricksvattenbrunnar. Tekniska nämnden kommer preliminärt att vid sitt sammanträde den 17 juni behandla följande förslag till beslutspunkter:

1. Nordkalk behöver tydliggöra att Nordkalks avledning av täktvatten till Region Gotlands VA-system ska kunna fortgå under hela brytnings- och efterbehandlingstiden.
2. Nordkalk behöver tydliggöra att avledning av täktvatten kan ske över hela året med en ökad avledning under sommarperioden när dricksvattenförbrukningen är som störst.
3. De kommande tekniska anläggningarna och ledningarna för avledningen ska Nordkalk inte nyttja för andra ändamål än för avledning av täktvatten från Pall 2-sjön. Regionens tekniska anläggningar och ledningar ska inte nyttjas för annat än produktion av dricksvatten.
4. En lösning för hur eventuellt förorenat grundvatten från deponier kan omhändertas separat bör ingå i ansökan.
5. Tekniska nämnden vill understryka att det är nödvändigt att det ytvatten som tas emot inte är belastat med föroreningar från Nordkalks verksamhet i sådan omfattning att särskild rening krävs. Det innebär att gränsvärden/riktvärden för dricksvattenkvalitet ska innehållas för de förorenande ämnen som kan komma från Nordkalks verksamhet.
6. Bolaget behöver genom övergripande kontrollprogram ha god kontroll över farliga ämnen som kan spridas genom verksamheten för att tillse att dessa inte ökar i täktvattnet i sådan omfattning att det försvårar produktion av dricksvatten. Särskilt bör halt av PFAS och salthalt följas.

Ovan nämnda beslutspunkter återfinns i det yttrande som regionstyrelsen har på sitt bord för att besluta om. Dessutom innehåller upprättat yttrande synpunkter som ligger utanför tekniska nämnden kompetensområde och som regionstyrelsen nu får hantera. Det gäller följande:

A. Enskilda dricksvattenbrunnar.

Region Gotland vidhåller att behov finns att mark- och miljödomstolen bestämmer ett villkor till skydd för de enskilda dricksvattenbrunnarna på samma sätt om skedde i Heidelberg Materials (tidigare Cementa) tillståndsdom den 13 december 2022.

B. Vibrationer och luftstötstågor

Region Gotland noterar att Nordkalk godtar de av Region Gotland föreslagna villkoren gällande vibrationer och luftstötstågor.

Det yttrande som föreslås inges till domstolen föreslår att Region Gotland inte ska ha någon erinran mot att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd under förutsättning att villkoren bestäms enligt vad som framgår av yttrandet samt att Nordkalk lämnar ovan begärda åtaganden och klargöranden (punkterna 1-6 och punkterna A-B).

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslaget till yttrande tar upp och belyser de synpunkter som Region Gotland bör föra fram till mark- och miljödomstolen inför domstolens vidare behandling av Nordkalks ansökan och föreslår regionstyrelsen att godkänna yttrandet för att inges till domstolen inom given tidsram. För att möjliggöra detta behövs omedelbar justering av ärendet vid sammanträdet.

När det gäller praktiska frågor rörande dialog och samverkan för planering av framtida avledning av täktvatten för dricksvattenproduktion överlämnar regionstyrelsen till tekniska nämnden såsom VA-huvudman, att hantera nödvändiga processer och diskussioner kring hur detta på bästa sätt kan genomföras.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Micke Seid (MP) yrkar med instämmande av Jörgen Benzler (V) att Regionstyrelsen rekommenderar Mark- och miljödomstolen att avslå Nordkalks ansökan om utökad täktverksamhet i Klinthagen.

Ordförande ställer proposition Micke Seids yrkande och arbetsutskottets förslag och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Protokollsanteckning anmäls av Micke Seid (MP):

Redan i höstas när regionen skulle svara på samrådet för Nordkalks ansökan yrkade Miljöpartiet på att Tekniska nämnden skulle rekommendera avslag på Nordkalks ansökan.

Miljöpartiets skäl för detta var bland annat den stora ökning/fördjupning av schakten som är planerade och som synes medföra flera risker i närområdet, främst vad gäller grundvattenfrågan för enskilda hushåll, men också för naturlivet. Att bryta ner till +1 metersnivån, när Region Gotland andra frågor tar höjd för att Östersjön kan stiga med 2-3 meter, framstår inte som särskilt klokt och drivs förstås endast av snöda vinstbegär från Nordkalk.

Miljöpartiet invände då i Tekniska nämnden särskilt mot skrivningarna i förvaltningens tjänsteskrivelse som sade att ”avledande av täktvatten till region Gotland är viktig för resurshållningen av vattnet” samt att ”det är en mycket viktig aspekt att huvudmannen får tillgång till den framtida föreslagna

vattenresursen”. Det gjordes dels för att förvaltningen är högst osäker på om vattenkvaliteten kan bli bra nog med rimliga ekonomiska insatser, dels för att Nordkalk inte vill att ett vattenskyddsområde skall upprättas.

I dagens ärende, som gäller synpunkter på Nordkalks svar till Mark- och Miljödomstolen i tåktärendet, kvarstår Miljöpartiets synpunkter på ansökan enligt ovan. Förvaltningens tjänsteskrivelse är, trots vissa förändringar, fortfarande i grunden orimligt positiv till Nordkalks utökade brytning med motiveringen att regionen eventuellt kan få tillgång till dricksvatten.

Miljöpartiet menar att det faktum att Nordkalk vägrar att låta ett vattenskyddsområde inrättas runt tåkten är skäl nog att inte räkna med att vattnet i tåkten kommer gå att använda till rimliga kostnader. Risker för läckage från deponier och läckage från olyckshändelser gör också att regionen borde vara mer skeptisk till möjligheterna att utnyttja vattnet som dricksvatten.

Miljöpartiet begärde på Tekniska nämndens arbetsutskott en skrivelse från förvaltningen om hur regionen tänker hantera att ha en vattentåkt utan vattenskyddsområde med avseende på riskerna kring säkerhet, vattenkvalitet och ekonomi. Tekniska förvaltningen har nu som underlag i frågan redovisat några powerpointbilder som beskriver frågan i generella termer, utan någon riskanalys avseende de parametrar som nämnts ovan, bara två risker avseende den fortsatta tillståndsprocessen. Tekniska förvaltningen menar i bilderna att regionen kan avtala fram en säker råvattenkvalitet vilket vi ställer oss frågande till.

Miljöpartiet menar att detta är ett otillräckligt underlag att fatta beslut utifrån och att en ordentlig dokumenterad riskanalys behöver tas fram av förvaltningen.

Dessutom kvarstår problemen med att en utökad tåkt riskerar kringliggande grundvatten, enskilda brunnar och naturvärden.

Mot bakgrunden som är redovisad i protokollsanteckningen yrkar Miljöpartiet:

- Att regionstyrelsen i första hand rekommenderar Mark och Miljödomstolen att avslå Nordkalks ansökan om utökad tåktverksamhet i Klinthagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen remiss Nordkalk tillståndsansökan 2024-05-24 (reviderad 2024-06-10)

Bil 1. Region Gotlands förslag till yttrande 2024-06-xx (reviderat 2024-06-10)

Bil 2. Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse till TN 2024-05-24 (reviderad)

Bil 3. Mark- och miljödomstolens föreläggande och tidplan aktbil. 68

Bil 4. Nordkalks yttrande med bilagor till mark- och miljödomstolen, aktbil. 44-67, april 2024 (omfattande material bestående av 770 sidor)

Skickas till
Teknikförvaltningen VA
Samhällsbyggnadsförvaltningen Miljö

RS § 221 Remiss. Förslag till reviderad detaljavgrensning för riksintresset Filehajdar

Ärendenummer: RS 2024/1434

Paragraf föregående instans: AU § 145

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat yttrande lämnas till Sveriges geologiska undersökning, SGU.

Jäv

Fredrik Gradelius (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Sveriges geologiska undersökning (SGU) arbetar med en översyn och revidering av detaljavgrensningen för riksintresseanspråket Filehajdar vid Slite. Region Gotland har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på förslaget, ursprungligen senast 3 juni men efter begäran om anstånd, senast 20 juni. Regionstyrelseförvaltningen har tillsammans med berörda funktioner vid teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat fram ett yttrande (bil 1) som föreslås inges till SGU som Region Gotlands synpunkter i ärendet. Yttrandet behandlas i tekniska nämnden 17 juni och i regionstyrelsen 18 juni, varefter det expedieras till SGU.

Kalkstensfyndigheten i Slite (kalkstenstäckerna Filehajdar och Västra brottet) pekades 1994 ut som riksintresse. Idag finns ny geologisk information tillgänglig för ett nytt område lokaliserat i anslutning kalkstensbrottet Filehajdar och en ny tillståndsansökan för en långsiktig försörjning av kalksten och märke för cement har lämnats in till domstol. Denna kombination har gjort att SGU har beslutat att prioritera översynen av detaljavgrensningarna av kalkstensbrotten i Slite.

De kriterier, på vilka SGU grundar ett beslut att utpeka och detaljavgrensa ett område med en fyndighet av ett ämne eller material som riksintresse, är:

1. Ämnet eller materialet har stor betydelse för samhällets behov.
2. Ämnet eller materialet har särskilt värdefulla egenskaper.
3. Området innehållande fyndigheten av det värdefulla ämnet eller materialet är väl avgränsat, undersökt och dokumenterat.

Alla ovanstående kriterier ska vara uppfyllda för ett riksintresseanspråk enligt 3 kap. 7 § Miljöbalken. I ljuset av dagens geopolitiska läge är det också viktigt att påminna om att det första kriteriet även omfattar samhällets

försörjningsberedskap. SGU:s bedömning är att kalkstensfyndigheten i Slite fortsatt uppfyller uppsatta kriterier för ett riksintresseanspråk genom att:

1. Kalksten och märgelsten för tillverkning av cement är en viktig råvara för hela byggsektorn i Sverige.
2. Idag finns inga möjligheter att helt ersätta cement som bindemedel i betong. För överskådlig tid framöver är byggsektorn beroende av cement från Slite.
3. Berggrunden runt Slite och på Gotland är mycket väl undersökt vid ett flertal tillfällen, både i form av prospekteringsinsatser av verksamhetsutövare och av SGU via geologiska och geofysiska undersökningar.

Befintligt riksintresseanspråk omfattar ca 650 ha och föreslagen utökning innebär att en yta om ytterligare cirka 50 % läggs till, totalt därmed cirka 1 000 ha. Det föreslagna riksintresseområdet inkluderar förutom den befintliga kalkstenstakten Filehajdar, även ett område utanför befintlig täkt där prospekteringsborrning och geofysiska undersökningar genomförts som en del i den tillståndsansökan för utökad kalkbrytning som Heidelberg Materials Cement Sverige AB lämnat in.

SGU påpekar att det vid arbetet med en ny detaljavgränsning endast tas hänsyn till geologisk information och att en avvägning mot andra riksintressen görs av domstol vid förändrad markanvändning.

Bedömning

Ett reviderat större riksintresseanspråk för kalksten innebär inte automatiskt att hela området kommer att tas i anspråk för utvinning, detta avgörs vid en tillståndsprövning i domstol där en avvägning mot andra riksintressen sker. Däremot finns det anledning att tro att ett beslut om ett mer omfattande riksintresseanspråk för kalksten, stärker möjligheten för en aktör att erhålla tillstånd för utökad brytning av fyndigheten.

Mot föreslaget utökade riksintresse för kalksten står Gotlands behov av att fortsatt kunna producera tillräcklig mängd dricksvatten av god kvalitet och att en dessa möjligheter inte försämras över tid. Med anledning av detta avgränsar Region Gotland sitt remissyttrande till att behandla frågan utifrån de allmänna intressena dricksvatten och grundvatten. Särskilt viktigt blir detta mot bakgrund av att den närliggande kommunala vattentakten Dyhagen i Sliteområdet riskerar att påverkas negativt som ett resultat av fortsatt täktverksamhet.

Västra delen av befintligt riksintresseanspråk ligger inom sekundärt vattenskyddsområde för Tingstäde träsk ytvattentäkt och östra delen ligger inom primärt vattenskyddsområde för Slite grundvattentäkt (se bilagd karta). Föreslagen utökning av riksintresset innebär att ytterligare anspråk görs i västra delen inom Tingstäde träsk vattenskyddsområde, både inom sekundärt och

primärt vattenskyddsområde. Enligt beslutade föreskrifter för Tingstäde vattentäkt gäller inom primär/inre zon att täktverksamhet inte får etableras. Befintlig täktverksamhet får inte ske till lägre nivå än tre meter över högsta naturliga grundvattennivån. Inom sekundär/ytte skyddszon gäller att täktverksamhet får ske enligt tillstånd, men på sådant sätt att grundvatten inte bortledes om det kan tillgodogöras för vattenförsörjningsändamål. Föreskrifterna för vattenskyddsområdet kan således innebära en begränsning i möjligheten att nyttja riksintresseanspråket för kalkstensbrytning.

Vattenskyddsområdet omfattar i princip hela avrinningsområdet för Tingstäde träsk. En brytning inom vattenskyddsområdet skulle därmed innebära att tillrinningen till Tingstäde träsk riskerar att minska. Risk finns även att brytning närmare ytvattentäkten med tillhörande avvattning kan påverka de lokala grundvattenförhållandena.

Visby dricksvattenanläggningar har av Havs- och vattenmyndigheten pekats ut som område av riksintresse för anläggningar för vattenförsörjning (2016-09-16). Anläggningar som ingår är bland annat Tingstäde vattenverk, intagsområde i Tingstäde träsk och överföringsledning till Visby. Även om vattentäkten Tingstäde träsk inte är belägen i nämnda område, så skriver Havs- och vattenmyndigheten att en förutsättning för att riksintresset ska kunna nyttjas långsiktigt är att Tingstäde träsk som förser anläggningen (vattenverk, intagsområde och överföringsledningar) med råvatten, har god kvalitet och tillräckligt stor kapacitet. För att inte skada riksintresset för Visby dricksvattenanläggningar bör därför riksintresse för kalkstensbrytning inte ytterligare utökas inom Tingstäde vattenskyddsområde. Ur ett vattenskyddsperspektiv bör istället riksintresseanspråket snarare minska inom vattenskyddsområdet. I granskningsversionen av ny översiktsplan för Gotland görs därför ställningstagandet att befintligt riksintresseanspråk för kalkstensbrytning bör justeras (läs: minskas) för att minska risk för negativ påverkan av grundvattnet.

Sammanfattningsvis anser regionstyrelseförvaltningen att Region Gotland bör avstyrka förslagen utvidgning av riksintresset för Filehajdar i de delar som kommer i konflikt med vattenskyddet för området Tingstäde träsk. Ställningstagandet bottenar i ansvaret för och omsorgen om en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning för Gotland. De sakliga argumenten har utgångspunkt i både vattenskyddsområdet med föreskrifter för Tingstäde träsk och i det utpekade riksintresset för Visby dricksvattenanläggningar.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att anta upprättat yttrande avseende förslagen utvidgning av riksintresset för Filehajdar och att inge detsamma till SGU.

Ärendets behandling under mötet

Fredrik Gradelius (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Anders Lindholm, planeringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss SGU, Förslag till revidering av detaljavgränsningen för riksintressefyndigheten Filehajdar 2024-04-29

Teknikförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-23

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-23

Förslag till yttrande, daterat 2024-05-23

Skickas till

Teknikförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen

RS § 222 Remiss. Förslag till nationalpark på norra Gotland

Ärendenummer: RS 2018/1262

Paragraf föregående instans: AU § 147

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat yttrande lämnas till Naturvårdsverket.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Gotland har sedan år 2019 medverkat i arbetet med att bilda en nationalpark i Bästeträskområdet på norra Gotland, ett arbete som letts av Naturvårdsverket i samarbete med Länsstyrelsen i Gotlands län. Arbetet har nu kommit så långt att Naturvårdsverket presenterat ett förslag till nationalpark som omfattar 7 100 hektar, varav 5 500 ha landareal. Flera idag befintliga naturreservat kommer att införlivas i nationalparken.

I och med att Region Gotland aktivt har deltagit i de gemensamma styr- och arbetsgrupperna i bildandeprojektet, fokuserar förslaget till yttrande på vad som bedöms som de viktigaste övergripande frågorna för Region Gotland. Dels nationalparkens bidrag till den regionala utvecklingen, dels frågan kring Bästeträsk som råvattentäkt. Mer detaljerade synpunkter kan även fortsättningsvis framföras till Naturvårdsverket via bildandeprojektets styr- och arbetsgrupp.

Remissen inkom till Region Gotland den 20 mars 2024 och expedierades samma dag till miljö- och byggnämnden och tekniska nämnden. Tekniska nämnden beslutade 17 april 2024 att nämnden, i egenskap av VA-huvudman, inte har några synpunkter på inrättandet av en nationalpark på norra Gotland. Miljö- och byggnämnden beslutade 15 maj 2024 att lämna ett antal synpunkter som underlag för regionstyrelsens beslut.

Bedömning

Att skydda ett mark- eller vattenområde som nationalpark syftar enligt miljöbalken till att ”bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick”.

I och med remissen har förslaget till gränser för nationalparken slutligen blivit offentligt. Inklusivt de fåtalet fastigheter där samtal om fastighetsköp eller lantmäteriförrättningar fortfarande pågår i skrivande stund, omfattar förslaget 7 100 hektar, varav 5 500 ha land och 1 600 ha vatten.

Förslaget till gränser för Bästeträsk nationalpark uppfyller därför miljöbalkens intentioner vad avser storlek. Som jämförelse kan nämnas att Gotska Sandöns

nationalpark är 4 500 hektar, varav 3 638 ha land. Store Mosse nationalpark utanför Värnamo är jämförbar i storlek med nära 8 000 hektar. I övrigt är nationalparker i södra Sverige vanligtvis betydligt mindre.

Det finns naturligtvis en mängd detaljer att fördjupa sig i när det gäller en så pass omfattande process som att bilda en nationalpark på Gotland. Förslaget till yttrande skulle kunna kommentera många av dessa detaljer, men eftersom Region Gotland aktivt har deltagit i de gemensamma styr- och arbetsgrupperna och kommer fortsätta göra så, är den naturliga kanalen för att föra fram avgränsade synpunkter till Naturvårdsverket genom dessa grupper.

Förslaget till yttrande tar därför bara upp två för Region Gotland större frågor; nationalparkens bidrag till den regionala utvecklingen respektive frågan kring Bästeträsk som råvattentäkt. Det är för övrigt två av de frågor som regionstyrelsen lade tonvikt vid i sitt svar till Naturvårdsverket i februari 2019 inför starten av bildandeprojektet.

Regionstyrelsen tog då också upp att Försvarmakten är en viktig aktör och arbetsgivare på ön och att det måste i säkerställas att också Trälgeområdet kan samexistera med en eventuell framtida nationalpark. Den frågan bedömer regionstyrelseförvaltningen som hanterad i och med de omfattande diskussionerna som ägt rum mellan Naturvårdsverket, Försvarmakten och Fortifikationsverket och de justeringar som gjorts av parkens gränser i Trälgeområdet. Därmed inte sagt att frågan, givet omvärldsläget, kan avföras från dagordningen.

Tekniska nämnden lyfter i sitt interna remissvar det faktum att Region Gotland i nuvarande VA-plan från 2018 har aviserat ett förväntat ökat dricksvattenbehov i framtiden. Detta kommer medföra behov av en ny vattendom för Bästeträsk, som skulle medge ett ökat vattenuttag.

Om en ny vattendom vinner laga kraft kan Region Gotland även behöva anlägga en ny överföringsledning från Bästeträsk. En sådan kan delvis behöva gå genom den föreslagna nationalparken, vilket skulle medföra att Region Gotland behöver ansöka om en dispens från nationalparksföreskrifterna. Motsvarande dispens behöver sökas även idag, eftersom området är skyddat som naturreservat. Ett separat natura 2000-tillstånd måste sannolikt också inhämtas, men inget av detta är en konsekvens av att en nationalpark bildas i området.

Tekniska nämnden menar att nationalparken bidrar till att skydda hydrologin i området, vilket i sig är viktigt för råvattentäktens kapacitet och kvalitet. Nämndens har därför, i egenskap av VA-huvudman, inte några synpunkter på inrättandet av en nationalpark på norra Gotland.

Förutom tekniska nämndens synpunkter har även miljö- och byggnämnden haft möjlighet att via en intern remiss komma med synpunkter. Miljö- och

byggnämnden sammanträder dock för sent för att nämndens svar ska kunna införlivas i Region Gotlands yttrande. I underlaget, som nämnden kommer att ta ställning till, finns en rad synpunkter och förslag hämtade från granskningsversionen av Region Gotlands nya översiktsplan. Miljö- och byggnämndens beslut bifogas i sin helhet som beslutsunderlag till regionstyrelsens sammanträde den 18 juni. Miljö- och byggnämndens synpunkter kommer också kunna föras fram direkt till arbetsgruppen och därigenom komma till nytta i det återstående planeringsarbetet av nationalparken.

Som tidigare aviserats kommer Naturvårdsverket remittera nationalparkens föreskrifter och skötselplan i en separat remiss, som regionstyrelseförvaltningen avser att återkomma kring.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jonas Nilsson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Johan Malmros (C) yrkar, då diskussionen på arbetsutskottet inte verkar ha slagit igenom fullt ut i remissvaret och som nu delvis motsäger sig självt, att sista stycket på sidan 2 ersätts med följande stycke:

Region Gotland ser risker med förslaget till parkens gränser söder om länsväg 148, och har i kommande cykelplan identifierat vägsträckan mellan Fårösund och nationalparken som en högprioriterad sträcka för utbyggnad av cykelbana. Det vore olyckligt om det ökade vägutrymme en cykelbana kräver kommer medföra krångliga tillståndprocesser på grund av nationalparken. Risken för kommande begränsningar av vägtrafiken kan inte heller uteslutas. Region Gotland är medveten om att båda sidor av vägen redan idag i varierande utsträckning är naturreservat och Natura 2000-områden, men vill ändå att frågan snarast tas upp till diskussion mellan Trafikverket, Naturvårdsverket och Region Gotland.

Ordförande yrkar att andra stycket nerifrån på sidan 2 i yttrandet, gällande den reservation som gjordes i miljö- och byggnämnden, stryks samt att även den föregående sista meningen i tredje stycket nerifrån stryks.

Micke Seid (MP) yrkar att första och tredje stycket på sidan 1 i yttrandet ska byta plats.

Ordförande ställer proposition på Micke Seids yrkande och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros ändringsyrkande i sista stycket på sida 2 och finner att det avslås. Votering begärs.

Som propositionsordning gäller ja-röst för arbetsutskottets förslag och nej-röst för Johan Malmros ändringsyrkande.

Omröstningen ger 12 ja-röster: Mikael Blad (M), Håkan Eriksson (S), Thomas Karlström (S), Oscar Lindster (S), Jenny Larsson (S), Mårten Silvén (M), Mariette Nicander (M), Anna Eklund (L), Jörgen Benzler (V), Micke Seid (MP) och Filip Reinhag (S) och 3 nej-röster: Fredrik Gradelius (C), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C).

Ordförande ställer därefter proposition på arbetsutskottets förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Naturvårdsverket, inkom 2024-03-20

Tekniska nämnden 2024-04-17, § 74

Miljö- och byggnämnden 2024-05-15, § 83

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-28

Förslag till yttrande, 2024-06-18

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

Tekniska nämnden

RS § 223 Remiss. Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

Ärendenummer: RS 2024/566

Paragraf föregående instans: AU § 146

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat yttrande lämnas till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Bedömning

I remissvaret över betänkandet Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8) betonar regionstyrelseförvaltningen vikten av att Gotlands unika förutsättningar beaktas i lagstiftningen om livsmedelsberedskap. Gotlands insulära läge och strategiska betydelse för försvar och beredskap kräver specifika undantag och företräden för att säkerställa effektiv livsmedelsberedskap. Lagstiftning som fungerar i fredstid kan skapa hinder i krissituationer och därför är det nödvändigt att undantag och företräden specificeras tydligt i lagförslaget.

Förvaltningen föreslår att ikraftträdandet av lagen om livsmedelsberedskap senareläggs tills resultaten från utredningen (Dir.2023:51) av den nuvarande lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder vid extraordinära händelser och höjd beredskap är klara. Analysen av de utvecklingsbehov som finns bör vara färdig då det säkerställer att lagen om livsmedelsberedskap är genomtänkt och anpassad till verkliga behov.

Lagens syfte är att säkerställa tillgång till nödvändiga livsmedel vid störningar i försörjningen. Region Gotland påpekar att öns insulära läge utan broförbindelse bör omnämnas som undantag i den nya lagen för att undvika konflikter med andra lagar, såsom LOU och PBL, vilka kan begränsa åtgärder för ökad livsmedelsberedskap

Regionstyrelseförvaltningen påpekar att definitionen av befolkningen bör inkludera tillfälligt vistande på ön, särskilt under kriser. Gotlands säsongsvariationer i befolkning försvårar planeringen av livsmedelskapacitet. Lagstiftningen bör tydligt beakta Gotlands unika förutsättningar och anpassa resurser för livsmedelsberedskap.

Regionstyrelseförvaltningen anser att Länsstyrelserna, inte Livsmedelsverket, bör ansvara för informationsinhämtning och uppföljning av kommunernas arbete med livsmedelsberedskap. Gotland föreslås bli en nationell pilotregion för att utveckla samverkanstrukturer mellan Länsstyrelser, regioner och kommuner.

För att förbättra livsmedelsberedskapen föreslår regionstyrelseförvaltningen ökade anslag och en tydlig finansieringsplan för beredskapslagring, som bör omfatta hela produktions- och distributionskedjan samt insatsvaror. Gotlands strategiska betydelse för försvar och beredskap förstärker behovet av särskilda resurser. Utan tillräckliga resurser riskerar Gotlands livsmedelsförsörjning att bli sårbar vid störningar.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att lokal beredskap och självständighet stärks genom att förbättra allmänhetens kunskap om hemberedskap. Förvaltningen rekommenderar även att kommunerna inte ska ansvara för livsmedelsdistribution, eftersom näringslivet är bättre lämpat för denna uppgift, även under kriser.

Regionstyrelseförvaltningen påpekar att ekonomisk hållbarhet bör ersätta ekonomisk tillväxt som mål och att regionala beroenden gällande drivmedel och energi bör kartläggas och åtgärder resurssättas. Kritiska entiteter i livsmedelskedjan, såsom slakterier och mejerier, bör inkluderas i beredskapsplaneringen.

Regionstyrelseförvaltningen betonar vikten av att hantera intressekonflikter mellan olika sektorer som cementindustrin, jordbruket och turismen, särskilt gällande vattenanvändning. Dricksvatten lyfts som kritiskt för både livsmedelsproduktion och andra riksintressen, vilket kräver en sammanhållen strategi.

Betänkandet lyfter att utredningen om fossiloberoende jordbruk (SOU 2021:67) framhåller att den bästa livsmedelsberedskapspolitiken för ett stärkt civilt försvar är att införa politiska styrmedel. Därutöver pekar man på att genomföra satsningar för en snabbare omställning till ett fossilfritt lantbruk. Region Gotland understryker behovet av att främja denna omställning och föreslår att regionala beroenden av drivmedel och energi kartläggs och resurssätts i den nationella strategin för livsmedelsberedskap.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i vikten av att Livsmedelsverket får i uppdrag att ge vägledning och att ett nationellt livsmedelsberedskapsråd inrättas. Ett sådant råd kan bidra till att identifiera sårbarheter och kritiska beroenden som påverkar livsmedelsberedskapen.

Regionstyrelseförvaltningen tillstyrker att livsmedelsberedskapen finansieras via statsbudgeten och att nya uppgifter för kommuner regleras enligt den kommunala finansieringsprincipen. Gotlands insulära och militärstrategiska läge kräver en sammanhållen och sektorsövergripande finansiering. Den föreslagna nivån om 250 miljoner kronor delad på 290 kommuner är otillräcklig och en statisk fördelningsnyckel, som per capita, riskerar att skapa otillräckliga förutsättningar. Gotland bör särskilt beaktas utifrån dess försvars-, insulära och beredskapsläge. Nationella medel för näringslivets investeringar i

beredskapsomställning bör utredas och utvecklas snabbt. Företagens medfinansiering av beredskapsutvecklingen bör vara så låg som möjligt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att upprättat yttrande kan lämnas in till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Daniella Arnhjort, beredskapsstrateg och Susanna Palomaa, tillväxtchef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningen förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Betänkande. ”Livsmedelsberedskap för en ny tid” (SOU 2024:8). Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, inkom 2024-02-20
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-29

RS § 224 Information. Nya livsmedelsavtal

Ärendenummer: RS 2024/1433
Paragraf föregående instans: AU § 160

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Upphandlingarna av livsmedelsavtalen för kylt och fryst samt mejeri, matfett, ägg är avslutade och avtalstiden löper mellan 2024-10-01 och 2028-09-30. I båda avtalen kom de vinnande anbuderna från Keges grosshandel AB.

Avtalet för kylt och fryst kommer att kosta ungefär 20 mnkr per år och avtalet för mejeri, matfett och ägg kommer att kosta ungefär 10 mnkr per år. Antalet ekologiska produkter har ökat medan antal närproducerade produkter ligger kvar på nästan samma nivå som tidigare. De krav som ställts på fordon och drivmedel är samma som i den senaste livsmedelsupphandlingen - kolonial.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Katarina Selin, processledare, Tina Stumle, upphandlare och Josefine Jessen, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen. Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-15

RS § 225 Avvikelse vilotidsregler

Ärendenummer: RS 2024/1502

Paragraf föregående instans: AU § 148

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna att planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan överstiga 20 timmar för personliga assistenter som tjänstgör enligt Allmänna bestämmelser och Bilaga J för att säkerställa enskild brukares rättigheter och friheter som följer av lag. Den sammanlagda arbetstiden får som högst uppgå till 24 timmar.

Sammanfattning

Nya bestämmelser om dygnsvila som införts i Allmänna Bestämmelser AB gäller även för Bilaga J från 2024-02-01. I Allmänna bestämmelser (AB) anges att arbetstagaren har rätt till minst 11 timmars dygnsvila under varje period om 24 timmar samt under vilka förutsättningar det är möjligt att göra undantag från reglerna om dygnsvila, både vad avser planerad arbetstidsförläggning och vid oförutsedd händelse. Vidare anges att den sammanlagda arbetstiden vid planerad förläggning av arbete i kombination med jour får uppgå till högst 20 timmar enligt Bilaga J. För medarbetare som tjänstgör enligt Bilaga J gäller att arbetstid och jour i kombination i vissa fall kan utökas till som längst 24 timmar i ett sträck genom särskilt beslut av arbetsgivaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget. Dispens behöver då inte sökas men arbetsgivaren ska förhandla sitt förslag med berörd arbetstagarorganisation enligt MBL. Efter avslutad förhandling fattas beslut av arbetsgivarens högsta ledning. Beslutet ska sedan anmälas till centrala parter arbetsstidsnämnd innan det kan börja tillämpas.

I Bilaga J har anpassningar gjorts för att brukares rättigheter till ett självständigt liv inte ska inskränkas samtidigt som en avvägning gjorts till skyddet för arbetstagares hälsa. I bilagan framgår det att vid planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan 20 timmar överstigas om det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter och friheter som följer av lag.

Enligt Region Gotlands uppdrag och kvalitetskrav ska insats enligt LSS vara individuellt utformad utifrån den enskildes behov och önskemål och den enskilde ska ha möjlighet till inflytande över vem som utför insatsen. Enligt prop. 1992/93:159 s.174 så "bör den enskilde ha ett avgörande eller mycket stort inflytande på vem som anställs som assistent.". Av Prop. 1992/93:159 s.44 framgår det att "målet för insatserna enligt den nya lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) skall vara att främja människors jämlikhet i levnadsvillkoren och fulla delaktighet i samhällslivet. Verksamheten skall enligt lagen vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmande och integritet." Och "ett avgörande beslut är att – som jag senare föreslår –

förändra de offentliga regelsystemen, så att människor med mycket grava funktionshinder får rätt att själva välja personlig assistent. Den som har behov av ständig hjälp – med påklädning och hygien, med kommunikation och vård – måste få denna rätt."

Beslut om insats enligt LSS har fattats under maj för en enskild brukare och ska verkställas inom tre månader. Med utgångspunkt i brukarens egna önskemål utifrån de rättigheter och friheter som följer av lag är det inte möjligt att verkställa beslutet om beviljad insats med planerad förläggning av arbete i kombination med jour som högst får uppgå till 20 timmar. Därför är det nödvändigt att ordinarie arbetstid och jourpass kan överstiga 20 timmar upp till som mest 24 timmar vid planerad förläggning av arbetstiden för de personliga assistenter som arbetar hos den enskilda brukaren. Beslut kan fattas för maximalt ett kalenderår i taget och då till och med 2024-12-31.

Bedömning

Bedömningen är att avvikelse om att kunna planera ordinarie arbetstid och jourpass som överstiger 20 timmar där antalet timmar som högst får uppgå till 24 timmar är nödvändig för att kunna verkställa beslut hos enskild brukare.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förhandlingsprotokoll MBL §11 2024-05-30
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-27

Skickas till

Socialnämnden

RS § 226 Kvartalsrapportering. Jämställdhetsintegrering

Ärendenummer: RS 2024/389
Paragraf föregående instans: AU § 154

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Samtliga nämnder ska i sin verksamhetsplan för 2024 ha med aktiviteter med ambitionen att öka jämställdhetsintegreringen.

Regionstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att varje kvartal redovisa det aktuella läget i samtliga förvaltningar i förhållande till framtagna aktivitetsplan vad gäller jämställdhetsintegreringen.

Region Gotland har arbetat systematiskt med jämställdhetsintegrering via respektive förvaltning som har att integrera jämställdhetsperspektivet i praktisk verksamhet. Det arbetet följs upp årligen genom en intervju med 10 standardiserade frågor som sker med respektive förvaltningsledning, eller av ledningsgruppen utsedd grupp eller tjänsteperson.

Regionstyrelseförvaltningen arbetar tillsammans med respektive förvaltning utifrån ett specifikt utvecklingsområde, vars arbete återrapporteras en gång per kvartal.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken att arbeta i process ger en långsiktighet och kontinuitet utifrån befintligt rapporteringssystem med CEMR. Processarbetet ger förvaltningarna en metodkännedom samt utvecklingsprocesser som ger bestående förändring utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att metodiken att arbeta med en utvecklingsprocess inom varje förvaltning, ger ett mer långsiktigt och kontinuerligt arbete framåt.

Bedömningen är att det arbete som inletts är ett målmedvetet långsiktigt arbete och att arbetet kommer ta olika lång tid. Bedömningen är att samtliga kommer att visa förflyttningar utifrån jämställdhetsintegrering av verksamheter och processer.

Samtliga förvaltningar håller på med olika typer av kartläggningar. Arbetet går framåt och samtliga förvaltningar arbetar enligt metoden 4R vilket innebär att

de först tar fram data, och efter den kartläggningen påbörjar de analysfasen som blir nästa moment.

Processarbetet under 2024 ger förvaltningarna en metodkännedom samt en utvecklingsprocess som ger en bestående förändring utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Katrin Rindlaug, strateg, regionstyrelseförvaltningen. Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-29

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 227 **Brottsförebyggande arbete - Lägesbild 2024**

Ärendenummer: RS 2024/585
Paragraf föregående instans: AU § 155

Regionstyrelsens beslut

- Lägesbilden fastställs.
-

Sammanfattning

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag i kraft, Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen anger bland annat att kommunen ska bedriva det brottsförebyggande arbetet på ett kunskapsbaserat sätt. Det innebär att kommunen ska göra en kartläggning av de lokala brottsproblemen, deras omfattning och konsekvenser. Kartläggningen ska ligga till grund för en lägesbild, som i sin tur blir föremål för orsaksanalyser. Orsaksanalyserna är en betydelsefull del i arbetet som syftar till att försöka förstå bakgrunden till de beskrivna brottsproblemen för att också kunna sätta in rätt insatser. Insatserna ska presenteras i en åtgärdsplan.

Under januari 2024 har regionstyrelseförvaltningen, med hjälp av Länsstyrelsen och Polisområde Gotland, gått igenom den preliminära brottsstatistiken för 2023 och samlat in kompletterande underlag från olika verksamheter i syfte att nyansera statistiken över anmälda brott. Det nyinrättade strategiska rådet har sammanträtt vid två ordinarie tillfällen under februari och mars, där det getts möjligheter till diskussion kring och synpunkter på det sammanställda kartläggningsmaterialet. Rådet har under april sammanträtt vid ytterligare ett digitalt mötestillfälle för att stämna av utkastet till lägesbild.

Kartläggningen av den lokala brottsligheten visar på att antal brottsområden där förebyggande åtgärder skulle kunna bli aktuella. I denna lägesbild presenteras de områden, som utifrån brottslighetens omfattning och/eller konsekvenser (eller potentiella konsekvenser), bedöms vara högst prioriterade och där insatser i samverkan är en förutsättning för ett framgångsrikt arbete.

Lägesbilden kommer att ligga till grund för ett fortsatt arbete med att försöka analysera bakomliggande orsaker till beskrivna brottsproblem, för att därefter ta ställning till vilka åtgärder som behöver vidtas och presentera dessa i en åtgärdsplan. Region Gotland har även fått möjlighet till praktisknära stöd under 2024, från Brottsförebyggande rådet. Stödet kommer att ha särskild fokus på orsaksanalyser och det förberedande arbetet för detta påbörjas under maj och fortsätter sedan i dialog med det strategiska rådet under början av hösten 2024, där sedan en åtgärdsplan ska formuleras och kunna presenteras för styrgrupp och för regionstyrelsen, preliminärt i december 2024 eller januari 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Andrea Mårtensson, strateg, regionstyrelseförvaltningen.
Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Lägesbild 2024, 2024-05-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-06

RS § 228 **Brottsförebyggande arbete - Åtgärdsplan 2024**

Ärendenummer: RS 2024/586

Paragraf föregående instans: AU § 156

Regionstyrelsens beslut

- Åtgärdsplanen godkänns.
-

Sammanfattning

Den 1 juli 2023 trädde en ny lag i kraft, lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen anger bland annat att kommunen ska ta fram lägesbilder över den lokala brottslighetens omfattning och konsekvenser, för att därefter kunna ta ställning till vilka åtgärder som behöver vidtas och presentera dem i en åtgärdsplan. Den första åtgärdsplanen ska, enligt lagen, finnas på plats senast den 1 juli 2024.

Kopplat till den nya lagen pågår i dagsläget implementeringen av den nya samverkansstrukturen för brottsförebyggande arbete. Tanken är att lägesbilder och åtgärdsplaner framöver ska tas fram inom ramen för denna struktur. Den första lägesbilden har nu tagits fram och under hösten 2024 kommer orsaksanalyser göras och en åtgärdsplan tas fram inför året 2025. Den åtgärdsplan som ska presenteras senast 1 juli 2024 bygger därför på en lokal problembild som under 2023 tagits fram i samarbete mellan Region Gotland och Polisområde Gotland. Den gemensamma lägesbilden tar stöd i respektive organisations interna lägesbild för 2023, vilken för Region Gotland del redovisats för regionstyrelsen den 22 november 2023 (RS § 391). Tilläggas bör att åtgärdsplanen främst redovisar ”nya” åtgärder och åtgärder som sker i samverkan mellan olika aktörer, med direkt koppling till nedan beskrivna problemområden. Utöver de insatser som beskrivs i åtgärdsplanen finns även annat pågående linjearbete som kan ha effekt på dessa problemområden.

Den lokala problembilden för 2023 lyfter fram två huvudområden, *Narkotika* och *Våld*, som båda är indelade i underrubriker. I åtgärdsplanen presenteras de aktuella insatser som är kopplade till respektive problemområde inklusive troliga bakomliggande orsaker, vald åtgärd, mål med åtgärden, ansvarig för åtgärden och när åtgärden förväntas vara genomförd. Uppföljning av presenterade åtgärder planeras för redovisning i samband med nästa års lägesbild.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Andrea Mårtensson, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Åtgärdsplan 2024, 2024-05-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-06

RS § 229 Uppdrag. Ny energiplan – reviderad tidsplan

Ärendenummer: RS 2023/1467

Paragraf föregående instans: AU § 153

Regionstyrelsens beslut

- Informationen om framflyttad tidsplanering för ny energiplan tas emot.
-

Sammanfattning

Regionfullmäktige beslutade 2023-09-18, § 138, att ge regionstyrelsen i uppdrag att i samverkan med berörda aktörer, internt och externt, ta fram en ny energiplan för Gotland som uppfyller lagen om kommunal energiplanering, bidrar till att nå klimatmålen och stödjer samhällets elektrifiering. I början av år 2024 lämnade regionstyrelseförvaltningen en tids- och processplan för arbetet. Den behöver inte oväntat revideras, då andra uppdrag kommit till och påverkar arbetet med att ta fram en ny energiplan.

Den nya energiplanen tas fram i ett energipolitiskt läge som genomgår snabba förändringar. Långsiktiga mål satta på nationell nivå, till exempel transportmål till 2030 ser för närvarande inte ut att stödjas av nationell lagstiftning. Samtidigt finns höjda klimatambitioner inom EU genom EU:s gröna giv och stora behov inom EU att minska beroendet av rysk gas, vilket också påverkar både energimarknader och policys. För Gotlands del är industrins energianvändning dominerande, förutsättningarna för en ny energiplan påverkas av pågående och förväntade tillståndprocesser, av kommande nätutvecklingsplan för Gotland och den bör vidare samspela med länsstyrelsens planerade uppdatering av länets energi- och klimatstrategi.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ytterligare ett halvår behövs för att leverera inom uppdraget.

Det tidigare förslaget till tidsplan innebar en mycket snäv tidsram och budget, motiverat av ambitionen som nu släpps att om möjligt få energiplanen klar för antagande samtidigt som den nya översiktsplanen, i början på 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Helena Andersson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2023-09-18, § 138

Uppföljning Energi 2020, 2023-12-01

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-04

Regionstyrelsens beslut 2024-01-31, § 21

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-22

RS § 230 Information. Regional cykelplan - Utpekande av cykelvägnät

Ärendenummer: RS 2023/1422

Paragraf föregående instans: AU § 161

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Arbetet med att ta fram en första regional cykelplan för Gotland pågår enligt uppdrag från regionstyrelsen 2023-06-13, § 222. Den regionala cykelplanen i sin helhet är planerad att remissas och förankras politiskt under hösten/vintern 2024. Planen kommer att ha två delar, en strategisk del och en infrastrukturell del. Cykelplanens infrastrukturell del kommer bli ett viktigt underlag i arbetet med länsplanen för regional transportinfrastruktur. För att möjliggöra för synpunkter lyfts förslaget till cykelvägnät, så som det ser ut i sin nuvarande form, härmed upp som ett separat informationsärende till regionstyrelsen.

Cykelinfrastrukturen av den regionala cykelplanen hanterar enbart investeringar i cykelvägar längs med statlig infrastruktur. Vägar i Visby och övriga tätorter omfattas inte. Åtgärderna finansieras i regel med hundra procent från länsplanen för regional transportinfrastruktur.

Att anlägga en separerad gång- och cykelväg är dyrt och kan också innebära en miljöbelastning i byggskedet. Det finns enklare former av cykelinfrastruktur som kan fungera för mer lågtrafikerade partier. I den regionala cykelplanen anges förslag på vilka orter/målpunkter som bör förbindas, men däremot inte vilken exakt sträckning eller vilken typ av infrastruktur som är lämplig, det kommer att behöva utredas. I vissa fall kanske det skulle kunna räcka med förbättrad skyltning, i andra fall krävs kanske en separerad gång- och cykelväg. Den regionala cykelplanen visar på Region Gotlands viljeinriktning avseende cykelvägnät. I underlaget anges också förslag på prioriteringsordning.

Förslag till prio 1:

- Sudersand – Ekeviken
- Visby – Roma
- Visby – Stenkumla/Träkumla
- Fårösund – nya nationalparken

Förslag till prio 2:

- Klintehamn – Hemse
- Visby – Bro/Väskinde
- Lärbro - Slite
- Broa – Sudersand

Förslag till prio 3:

- Bro – Lärbro
- Lärbro – Fårösund
- Roma – Ljugarn
- Ljugarn – Hemse
- Hemse – Burgsvik
- Burgsvik – Vamlingbo
- Burgsvik – Holmhällar
- Visby – Endre

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör informeras om status i arbetet med framtagande av en regional cykelplan för Gotland, med möjlighet att ge eventuella inspel till processen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att främjande av cykling är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv då studier visar att varje investerad krona i cykelinfrastruktur ger mångfalt tillbaka. Åtgärder på de stråk och sträckningar som pekas ut i detta ärende finansieras genom länsplan för regional transportinfrastruktur.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen kan bidra positivt ur ett barnperspektiv, inte minst om den kan hjälpa till att underlätta för barn att cykla till skola och fritidsaktiviteter.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt för kvinnor och män.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen bidrar till att binda ihop hela Gotland genom att identifiera stråk och sträckor över stora delar av ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt ur ett klimat- och miljöhänseende.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-20

RS § 231 Motion. Skylta övergången från färjeleden till hamnplans gångfartsområde med väl synlig skylt

Ärendenummer: RS 2023/1794

Paragraf föregående instans: AU § 99

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Michael Stenberg (SD) yrkar i en motion att övergången från färjeleden till hamnplans gångfartsområde skyltas med mycket väl synlig skylt med hastigheten 7 km/h. Motionären beskriver att det i dagsläget inte är skyltat ordentligt när vägen övergår från 30 km/h till gångfartsområde, direkt efter rondellen vid Visby Fängelse. I motionen beskrivs att det i dagsläget är många bilister som kommer i hög hastighet vilken är en risk för trafiksäkerheten.

Ärendet har sänts på internremiss till tekniska nämnden i egenskap av facknämnd. Tekniska nämnden avslag motionen 2023-11-23, § 249.

Det finns ingen exakt gällande hastighetsgräns inom områden reglerade som gångfartsområde. Enligt Trafiklagstiftningen gäller att fordon på en gågata och i ett gångfartsområde inte får föras med högre hastighet än gångfart samt att fordonsförare har väjningsplikt mot gående. Varje fordonstrafikant bär eget ansvar för att ha kännedom om samt följa gällande trafikregler i den trafikmiljö de befinner sig i. Det finns inte något lagligt stöd för att reglera eller märka ut ett gångfartsområde med hastighetsgräns 7 km/h.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör följa tekniska nämndens beslut och avslå motionen. Det mot bakgrund av att den föreslagna åtgärden saknar lagligt stöd samt går emot de riktlinjer för uppsättning av vägmärken som anges i Vägmärkesförordningen (2007:90).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. Skylta övergången från färjeleden till hamnplans gångfartsområde med väl synlig skylt daterad 2023-09-16

Tekniska nämnden, 2023-11-23, § 249

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-12

RS § 232 Motion. Namngivning och design av rondeller i Visby

Ärendenummer: RS 2022/1664

Paragraf föregående instans: AU § 162

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Abdulim Alkatea (C) yrkar i en motion att regionfullmäktige ska besluta att bilda en kommitté med ansvar för Gotlands estetiska värden, som driver projektet att hålla i tävling, namngivning och konstnärlig utformning av rondeller i Visby i en förankrad och kreativ process. Samt att låta gotländska företag ansvara för ombyggnad och design av rondeller i utbyte mot att de får namn och logotype i rondellen under en tidsbegränsad period.

Ärendet har sänts på internremiss till miljö- och byggnämnden i egenskap av facknämnd. Miljö- och byggnämnden avslag motionen 2023-04-19, § 63.

Ärendet har även sänts till tekniska nämnden som meddelat att de inte har någon avvikande bedömning och därför ej behöver inkomma med ytterligare svar i frågan.

Region Gotland har ställt sig positiv till att namnsätta de cirkulationsplatser som ligger inom detaljplanelagt område, placerade på mark utlagd som väg- eller parkmark i detaljplanen och där huvudmannskapet är kommunalt (MBN 2022-02-09, § 8). Miljö- och byggnämnden beslutade 2024-04-16 om en uppdaterad namngivningspolicy där utrymme ges för att namnge cirkulationsplatser. Dock är det av flera skäl inte lämpligt att under tidsbegränsade perioder ge företag möjlighet att designa och namnge dem. Bland annat eftersom det går emot god ortnamnsed – att ett ortnamn ska stå sig över tiden. Det kan vidare skapa förvirring om vilket namn cirkulationsplatsen faktiskt har. Slutligen riskerar det att distrahera trafikanter från att framföra sitt fordon på ett säkert sätt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör följa miljö- och byggnämndens beslut och avslå motionen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör följa miljö- och byggnämndens beslut och avslå motionen. Det mot bakgrund av att den föreslagna åtgärden i detta fall går emot god ortnamnsed samt kan skapa förvirring om vilket namn cirkulationsplatsen egentligen har.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. Namngivning och design av rondeller i Visby 2022-11-21

Miljö- och byggnämnden, 2023-04-19, § 63

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-17

RS § 233 Motion. Säkra skolorna utanför Visby

Ärendenummer: RS 2023/2036

Paragraf föregående instans: AU § 164

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad med hänvisning till utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse.

Reservation

Johan Malmros (C), Fredrik Gradelius (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut.

Sammanfattning

Johan Malmros (C), tillsammans med flera representanter, yrkar i en motion att det ska tas fram hållbara arbetssätt och metoder enligt intentioner beskrivna i motionen för att över tid säkra kvalitet och kontinuitet i skolorna utanför Visby. Motionen lyfter att följande frågeställningar bör utredas:

- Hur kan fjärr- och distansundervisning utvecklas för att tillämpas i större utsträckning?
- Hur kan skolorna samarbeta mer om resurser?
- Bidrar landsbygdsstödet tillräckligt för att ge likvärdiga förutsättningar för landsbygdsskolorna?
- Hur kan befintlig personal kompetenshöjas för att få fler behöriga lärare i fler ämnen?
- Hur ska rekrytering och möjlighet att behålla lärare över tid säkras? Är ett speciellt lönetillägg för lärare på skolor utanför Visby ett alternativ?

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2024-03-19, § 40 att motionen ska anses besvarad med hänvisning till utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse. I tjänsteskrivelsen redogör utbildnings- och arbetslivsförvaltningen för olika tänkbara lösningar där fördelar och nackdelar beskrivs. Enligt förslag i motionen har utbildnings- och arbetslivsförvaltningen undersökt distans- och fjärrundervisning, hur skolor kan samarbeta om mer resurser, utvärdering av landsbygdsstödet, kompetenshöjning av befintlig personal och möjligheten att arbeta med lönetillägg.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen bör följa barn- och utbildningsnämndens beslut och anse motionen besvarad med hänvisning till förvaltningens tjänsteskrivelse.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen bör följa barn- och utbildningsnämndens beslut och anse motionen besvarad med hänvisning till förvaltningens tjänsteskrivelse. Det mot bakgrund av det fördjupade

underlag som barn och utbildningsnämnden hänvisar till i sitt beslut på ett fördjupat sätt besvarar och resonerar kring de frågor som motionen ställer.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande och arbetsutskottets förslag och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Johan Malmros (C), Fredrik Gradelius (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-10-23

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-13

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2024-03-19, § 40

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-17

RS § 234 Motion. En ny skolstruktur bör prövas

Ärendenummer: RS 2023/1784

Paragraf föregående instans: AU § 165

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avslås.

Sammanfattning

Anna Hrdlicka och Franz Brozén (L) yrkar i en motion att ett uppdrag ska ges för att utreda förutsättningar och konsekvenser av att samlokalisera förskola och lågstadium på södra Gotland. Liberalerna yrkar i motionen att ett uppdrag ges att med "Klinte-Sudretlinjen" vad avser grundskola, och 'Södra Gotland' kompletterat med Klinte förskola vad avser förskola utreda förutsättningarna för och konsekvenserna av:

- att samlokalisera förskola och lågstadium,
- att samorganisera skolornas stödfunktioner,
- att organisera förskola och lågstadium under en och samma skolchef,
- att låta barnhälsovården inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen utföra arbetet med barn- och elevhälsa för alla barn i förskola och lågstadium,
- att samlokalisera mellanstadium och högstadium, skilt från lågstadium och förskola.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2024-03-19 att avslå motionen. Förskolan och skolan har skilda uppdrag och skilda läroplaner, vilket omöjliggör en samordning av verksamheterna. Förskolan är frivillig medan grundskolan har skolplikt. Utredningen har utgått från att förskola och skola har befintliga lokaler att tillgå. Samlokalisering sker redan idag på två ställen, Sanda skola och Klinteskolan. För att ha möjlighet att genomföra det som motionen föreslår krävs en större förflyttning mellan skolor på södra Gotland. Förskolornas och skolornas nuvarande lokaler räcker i vissa fall inte till för att ta emot de elever som behöver flyttas enligt tänkt modell. Att tillförska nya lokaler eller anpassa befintliga lokaler finns inte ekonomiskt utrymme för om inte ytterligare medel skjuts till.

Nationell lagstiftning (hälso- och sjukvårdslag och skollagen) anger att det ska finnas elevhälsovård och samtliga professioner från förskoleklass, det är inget som beslutas från regionnivå. Gällande Samordnad individuell plan (SIP) kan skolan numera initiera detta, det som återstår är att organisera vilka funktion som ska samordna. Denna fråga utreds för närvarande av chef för barn- och elevhälsan och chef för grundskolan.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen bör följa barn- och utbildningsnämndens beslut och avslå motionen.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att regionstyrelsen bör följa barn- och utbildningsnämndens beslut och avslå motionen. Det mot bakgrund av att gällande lagstiftning omöjliggör i dagsläget en samorganisation av förskola och lågstadium enligt det förslag som läggs fram i motionen. Verksamheterna har skilda uppdrag och läroplaner, med mycket få samordningsmöjligheter.

Ärendets behandling under mötet

Anna Eklund (L) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Anna Eklunds yrkande och arbetsutskottets förslag och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Protokollsanteckning anmäls av Anna Eklund (L):

Förvaltningen (UAF) skriver i tjänsteskrivelsen till ärende BUN 2024/305 att "huvudproblemet är att det i grunden saknas budget för den skolorganisation som finns idag". Vidare skriver förvaltningen i Delårsrapport 1 att "Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har framfört förslag på utbudsminskningar men det finns ännu inga politiska beslut". Detta bör ses i ljuset av att majoriteten inte fattade något substantiellt beslut om norra Gotlands Högstadiet. Liberalerna Gotland påminner också om att nämndens majoritet vid samma sammanträde föreslog avslag av Liberalerna Gotlands motion om att undersöka förutsättningarna för - med bibehållande av dagens skolorter - en pedagogiskt och ekonomiskt mer hållbar skolstruktur.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-09-14

Barn och utbildningsnämndens beslut 2024-03-19, § 41

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-17

RS § 235 Motion. Sociala investeringar

Ärendenummer: RS 2023/1796

Paragraf föregående instans: AU § 167

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Lena Lind (MP) m.fl. yrkar i en motion att regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag:

- Att inventera på vilket sätt sociala investeringar arbetas med runt om i Sverige.
- Att lämna förslag på hur sociala investeringar kan införas i Region Gotland.

Motionärerna beskriver i motionen att barn och unga i behov av stöd har allt att vinna på att samhällets stöd ges i rätt tid med rätt insats, men att Region Gotlands organisation försvårar möjligheten att ge stöd i rätt tid eftersom ansvaret är fördelat på flera verksamheter, vilka inte alltid kommunicerar på ett ändamålsenligt sätt. Det innebär dels att behoven inte upptäcks i tid, dels att samverkan kan bli svår och dels att det inte finns någon budget för detta viktiga arbete. De anser att det är hög tid för Region Gotland att använda sig av sociala investeringar.

Begreppet sociala investeringar tar sig uttryck både som arbetssätt och som synsätt. En del av grundtanken är att skapa ekonomiskt utrymme för att utveckla nya metoder för tidiga, förebyggande insatser som kan bidra till att reducera framtida kostnader för utanförskap och som ger organisationsutveckling. Sociala investeringar som bedrivs runt om i Sverige kan sammanfattas i tre olika spår:

- Ett *perspektiv* för att tydliggöra investeringar i humankapital och värdet av satsningar på förebyggande och tidiga insatser.
- En *social investeringsfond*, där en investering i form av avsättning av medel möjliggör insatser som förväntas ges bättre utfall på sikt.
- Ett *socialt utfallskontrakt*, som en modell för att få olika aktörer att gemensamt arbeta mot ett definierat mål. Det kan inkludera en finansiell riskdelning.

Nationellt är Research Institutes of Sweden (RISE) ett kunskapsnod avseende sociala investeringar. RISE påpekar att det kan vara svårt för en kommun eller region att på egen hand genomföra och utvärdera en långsiktig social investering. De har därför utarbetat en modell där staten föreslås ge stöd både till utfallsfinansiering och metodutveckling. Det finns ett regeringsförslag att avsätta medel för att stärka det nationella stödet till kommuner och regioner i

de centrala delarna av sociala investeringar som gäller utformning, mätbarhet och uppföljning.

Inom Region Gotland är en av regionfullmäktiges prioriteringar ”hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser”. Arbetet med prioriteringen hålls samman inom samverkansforum social välfärd där samtliga förvaltningar är representerade. Utöver det finns ytterligare nära samverkan mellan tre förvaltningar inom ramen för samverkansstrukturen. Det finns således en organisation för tvärssektoriell samverkan med fokus på att hitta gemensamma mål, aktiviteter och fungerande arbetssätt. När det gäller finansieringsmöjligheter finns det idag ingen avsatt investeringspott för att möjliggöra en lokal social investeringsfond.

Bedömning

Motionen innehåller två yrkanden och för beredning av yrkande nummer två har en övergripande inventering behövt göras. Utredningen visar att det redan idag finns förutsättningar för Region Gotland att arbeta i enlighet med *perspektivet* kring sociala investeringar utifrån nuvarande styrmodell och befintliga strukturer för förvaltningsövergripande beslut och arbetssätt. Att arbeta med sociala investeringar i bemärkelsen sociala *investeringsfonder* bedöms som resurskrävande och administrativt tungt. Det krävs även att en årlig investering avsätts, vilket det i dagsläget inte finns beslut om. Sociala investeringar som *utfallskontrakt*, alltså ett sätt att styra mot gemensamma utfall, bedöms det finnas förutsättningar för utan att det specificeras i ett utfallskontrakt. Inom arbetet med prioritering hälsofrämjande finns möjlighet att tydliggöra önskat utfall och gemensamt, över förvaltningsgränser arbeta mot det. Utfallskontrakt kan även ha en extern utfallsfinansiering och då det finns signaler kring nationella initiativ bedöms det vara lämpligt att avvakta vad det leder till och följa om det framöver kan innefatta adekvat lokalt stöd.

Sociala investeringar som ett perspektiv för att tydliggöra investeringar i humankapital och värdet av satsningar på förebyggande och tidiga insatser bedöms vara oerhört viktigt. Inom sociala investeringar är systematiskt utvecklingsarbete den springande punkten och att öka ambition, mod och arbetssätt. Samverkan över förvaltningsgränser för gemensamma utfall skulle kunna göras genom att exempelvis verksamhetsplanera över förvaltningsgränser, göra ekonomiska analyser av hur beslut påverkar andra verksamhetsområden, tydliggöra att prioriteringarna genomsyrar nämndernas mål och att konsekvent efterfråga och analysera vad utfallet av en viss aktivitet blir. Det omställningsarbete som bedrivs inom vården och som kommer att påbörjas inom socialtjänsten har bland annat fokus på att verksamheter ska arbeta mer förebyggande och att stöd och insatser ska vara alltmer proaktiva. Även här finns alltså ytor att i praktiken arbeta med perspektivet kring sociala investeringar.

Utifrån ovanstående kan motionen anses vara besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-09-18

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-05-16

RS § 236

Motion. Sök projektmedel för att intensifiera arbetet för att öka skolnärvaron

Ärendenummer: RS 2023/2037

Paragraf föregående instans: AU § 163

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad med barn- och utbildningsnämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande.

Sammanfattning

Stefan Nypelius (C) yrkar i motionen ”Sök projektmedel för att intensifiera arbetet för att öka skolnärvaron” att regionfullmäktige beslutar att Region Gotland ansöker om projektmedel inom Europeiska Socialfonden, ESF, för att intensifiera arbetet med problematisk skolfrånvaro bland gotländska elever.

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden, BUN, och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, GVN, som efter en intern återremiss inkommit med svar.

I motionen beskrivs vilka utmaningar skolan i Sverige liksom på Gotland har med skolfrånvaro bland elever.

Motionären beskriver att det under flera år är cirka 50-60 elever på Gotland som har haft så hög frånvaro att de riskerar att inte fullgöra skolplikten. Våren 2023 har antalet ökat till cirka 90 elever. Orsakerna till frånvaro är flera. Vanligvis är frånvaro kopplat till psykosocialt mående och många har kontakt med BUP, socialtjänst och andra instanser.

Vidare skriver motionären att för att klara utmaningarna så behöver vi göra stora insatser tidigt i skolåldern för att undvika att elever kommer i låg skolnärvaro. Samtidigt har vi att hantera de elever som redan är i skolfrånvaro.

I motionen framgår att Europeiska socialfonden (ESF) har i nuvarande programperiod möjlighet att stödja insatser till ungdomar ned till 13 år. Det i syfte att ungdomarna senare i livet inte ska riskera att komma i arbetslöshet. I vecka 42 (2023) så öppnade en ny utlysning med sista ansökningsdatum 6 mars 2024. Vid beviljat projekt är tidigast startdatum 2 september 2024. Motionären föreslår att regionfullmäktige beslutar:

- att Region Gotland ansöker om projektmedel inom Europeiska Socialfonden, ESF, för att intensifiera arbetet med problematisk skolfrånvaro bland gotländska elever.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har i sin tjänsteskrivelse till BUN och GVN beskrivit de insatser som görs inom skolan för att öka skolnärvaron. Det nämns att problematisk skolfrånvaro har ökat över tid och att det har gjorts och görs flera satsningar för att främja närvaron i skolorna på Gotland. Här nämns utvecklingsprogrammet ”Fullföljd utbildning”, som genomförts tillsammans med SKR, Sveriges kommuner och regioner. Förvaltningen framhåller även kompetensutvecklingsinsatser, handlingsplan för en ökad skolnärvaro i grundskolan och hur ungdomsavdelningen arbetar med närvarocoacher och närvarokoordinator liksom samarbeten kring uppdraget gällande det kommunala aktivitetsansvaret.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen bedömning är att det i dagsläget inte finns någon samordnande verksamhet inom Region Gotland som arbetar med skolfrånvaro. Förvaltningen har därför gjort en ansökan om ESF- medel, med senaste ansökningsdatum 6 mars, i syfte att skapa en helhetsbild över den problematiska skolfrånvaron på Gotland. Tanken med projektet är att utveckla en organisatorisk struktur med fokus på att främja skolnärvaro. Projektet ska ta vid där ”Fullföljd utbildning” slutade där alla goda erfarenheter från utvecklingsarbetet tillsammans med SKR ska tillvaratas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen ställer sig positiv till motionens intention att intensifiera arbetet för en ökad skolnärvaro som ligger helt i linje med Region Gotlands ”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland 2023-2027”, mot målet ”Skolnärvaro ökar i både grundskola och gymnasium”.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen kan anses besvarad med barn- och utbildningsnämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. Sök projektmedel för att intensifiera arbetet för öka skolnärvaron
Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-26
Barn- och utbildningsnämndens beslut 2024-03-19, § 37
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut 2024-03-21, § 34
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-11

RS § 237 Motion. Införa Första Hjälpen utbildningar i Grundskola klass 1-9

Ärendenummer: RS 2023/1795

Paragraf föregående instans: AU § 100

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionens avslås.
-

Sammanfattning

Michael Stenberg (SD) yrkar i en motion att L-abc utbildning skall införas obligatoriskt i samtliga klasser och terminer i grundskolan årskurs 1-9. Syftet är att ge en god utbildningsgrund för elever och medborgare inom L-abc (livsfarligt läge, andning, blödning och chock-cirkulationssvikt).

Motionen har behandlats av barn- och utbildningsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen. Regionstyrelsen ser att regionstyrelseförvaltningen stödjer barn- och utbildningsförvaltningen i sitt ställningstagande kring motionen och beslutar därför att avslå motionen i enlighet med barn- och utbildningsförvaltningens bedömning. Huvudskäl till avslag är att det redan idag i läroplanen ingår moment gällande säkerhet, första hjälpen och hjärt- och lungräddning. Regionstyrelsen ser att motionens förslag förvisso är en utvidgning i momenten kring HLR i grundskolan men att denna insats skulle vara mycket resurskrävande i förhållande till utfall av insatsen. Regionstyrelsen anser att läroplanen fyller en fullgod funktion inom området.

Angående barn- och utbildningsförvaltningens förslag kring tilläggsanslag om 300 000 kronor ser regionstyrelsen att detta skulle ge en god effekt avseende livräddande insatser. Att utbilda lärare i HLR skulle dessutom generera trygghetsskapande effekter vilka skulle komma hela samhället till nytta.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att Skolverkets läroplan för grundskolan innehåller de krav på utbildning inom säkerhet, första hjälpen och hjärt- och lungräddning som anses nödvändiga för respektive årskurs. Regionstyrelseförvaltningens bedömer därmed att ytterligare krav inte är motiverat eller resursmässigt lämpligt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att ett tilläggsanslag om 300 000 kronor avseende kunskapshöjande insatser för idrottslärare kommer ge en god effekt i skolor, och på längre sikt, hela samhället.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. 2023-09-16

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-16

Böttiger et al. (2015). *Kids save lives. Training school children in cardiopulmonary resuscitation worldwide is now endorsed by the World Health Organization (WHO)*. DOI: 10-101610.1016/j.resuscitation.2015.07.005

HLR Rådet, HLR i skolan, utbildningsprogram, HLR i skolan - HLR-rådet

Kanstad et al. (2011). *CPR Knowledge and attitude to performing bystander CPR among secondary school students in Norway*. DOI: 10.1016/j.resuscitation.2011.03.033

Röda Korset, Första hjälpen – gå en kurs och rädda liv | Röda Korset (rodakorset.se)

Skolverket, Läroplan Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22 - Skolverket

Skolverket, Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa, Ladda ned publikation - Skolverket

RS § 238 Motion. Bostad först

Ärendenummer: RS 2021/304
Paragraf föregående instans: AU § 101

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Meit Fohlin (S) yrkar i en motion att Region Gotland utreder förutsättningarna för att införa modellen ”Bostad först” i arbetet mot hemlöshet.

Modellen utgår från bostaden som en rättighet och förutsättning för att individen med hjälp och stöd ska ha möjlighet att ordna upp andra delar av livet och kallas ”Bostad först”. I första hand vänder sig modellen ”Bostad först” till att hjälpa personer med långvariga hemlöshemsproblem i kombination med missbruks- och/eller psykiska problem. I modellen finns inga krav på att först genomgå psykiatrisk behandling eller uppvisa nykterhet eller drogfrihet.

För att stärka kommunernas arbete med att motverka hemlöshet genom ”Bostad först” har regeringen riktat ett flerårigt statsbidrag till kommunerna under strategiperioden 2022–2026. Socialstyrelsen har för 2024 fördelat 68 mnkr till 115 kommuner (genomsnittligt bidrag cirka 591 tkr per kommun) för att motverka hemlöshet genom insatser. Statsbidraget kan sökas för kommuner som vill förbereda sig, starta, utöka eller förbättra ”Bostad först”. Bidrag lämnas inte för utförande av sådana uppgifter som kommuner enligt lag eller förordning är skyldiga att genomföra.

Socialnämnden beslutade att tillstyrka motionen 2021. I socialförvaltningens tjänsteskrivelse föreslogs invänta regeringens nya nationella Hemlöshetsstrategi och den lokala kartläggningen av Gotlands hemlöshet.

Regionstyrelseförvaltningen valde trots socialnämndens beslut att avvakta underlagen som behövs för att lämna ett genomarbetat underlag för att kunna ta ställning till motionen. Detta underlag presenterades dock först i slutet av mars 2024. Underlaget har kompletterats med ett nytt faktaunderlag från socialförvaltningen i april 2024 som bifogas detta ärende.

Det är socialförvaltningens bedömning att det i nuläget inte finns förutsättningar för införande av modellen inom Region Gotland. Socialförvaltningen beskriver att det finns flera skäl till att inte införa modellen. Ett införande av ”Bostad först” ställer krav på utökade ekonomiska resurser, tillgång till bostäder och kompetens som socialförvaltningen bedömer saknas i dagsläget och inom de närmaste åren.

Tillgång till bostäder är nödvändigt för ”Bostad först”, men förturskön hos AB Gotlandshem är för tillfället över två år lång. AB Gotlandshem kommer dessutom behöva lämna en stor del av sina lediga lägenheter till egna hyresgäster då flera fastigheter i beståndet ska rivras och återuppbyggas de närmaste åren, vilket förväntas utöka väntetiderna ytterligare. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att bostadsmarknaden för nyproduktion av flerfamiljshus kommer att vara fortsatt svag de närmaste åren, byggstarterna för år 2023 minskade med över 90 % mot tidigare år. Tillgången på bostäder kommer vara ett fortsatt hinder i flera år till.

Sedan motionen lades har socialnämnden arbetat med att lösa problembilden på flera olika sätt. Socialförvaltningen har i utredning (SON 2022/125) visat på att det finns behov av att inrätta ett lågtröskelboende i form av stödboende om tio platser (behovet bedöms inte vara uttömt med tio platser). Socialnämnden har sett över möjlighet till finansiering av ett stödboende om tio platser inom befintlig ram och bedömt att det inte ryms inom ordinarie budget. Socialnämnden fattade beslut 2022-12-08, § 189 och 2023-03-15, § 105 om äskande till budgetberedningen vid två tillfällen. Medel för inrättande av stödboende har inte prioriterats.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är angeläget att en lösning för målgruppen kan komma till stånd.

Socialnämnden har sedan tidigare påtalat behovet av att inrätta ett lågtröskelboende i form av stödboende om tio platser. Socialförvaltningen har i sitt underlag visat på behov av att medel för inrättande av lågtröskelboende i form av stödboende är den insats som bör prioriteras framåt.

Frågan anses redan tillräckligt utredd för att visa på vilka förutsättningar som krävs för att modellen skulle vara ett alternativ. Socialförvaltningen bedömer att det saknas ekonomiska medel, tillgång till kompetens och bostäder för att införa modellen Bostad först på Gotland de närmaste åren.

Regionstyrelseförvaltningen delar socialförvaltningens bedömning och anser att en ny utredning varken förväntas leda till nya insikter för hur vi kan lösa problemet eller skapa nya förutsättningar. Det har presenterats en lösning i form av lågtröskelboende som bedöms ha bättre förutsättningar att möta problematiken som Region Gotland ser. Även om det saknas ekonomiska resurser bedöms lågtröskelboende ändå ha bättre förutsättningar.

Stadsbidraget som kommuner kan söka mellan åren 2022-2026 till att komma igång med arbetet bedöms inte vara tillräckligt stort eller långsiktigt för att ändra förutsättningarna som påverkar bedömningen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Marica Gardell, socialdirektör, socialförvaltningen.

Jörgen Benzler (V) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Jörgen Benzlers yrkande och regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2021-02-22

Bilaga, faktaunderlag från socialförvaltningen 2024-04-09

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-04-11

RS § 239 Motion. Bygg ungdomslägenheter

Ärendenummer: RS 2023/2034

Paragraf föregående instans: AU § 166

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Reservation

Johan Malmros (C), Fredrik Gradelius (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut.

Sammanfattning

Johan Malmros (C) yrkar i en motion att Region Gotland ska identifiera lämplig regionägd mark för byggande av ungdomsbostäder på Fårö, Östergarnslandet och Storsudret. Om lämplig mark saknas ska mark köpas in av Region Gotland. Vidare föreslås att Region Gotland ska genomföra en markanvisningstävling för byggande av ungdomsbostäder (hyresrätter) på den utpekade marken där 30 % av bostäderna får vara upplåtna med bostadsrätt.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen inte är genomförbar av flera anledningar: Det finns inte en klar definition på begreppet ungdomsbostäder, exempel: det kan betyda små lägenheter eller kollektivinslag med större gemensamhetsutrymmen, delade utrymmen o.s.v. Det går inte att bilda en bostadsrättsförening med 30 % upplåtna bostadsrättslägenheter och 70 % hyresrätter.

AB Gotlandshem har till exempel uttryckt sin ståndpunkt att de inte planerar i närtid att bygga särskilda bostäder enbart för unga. Bolaget avsätter istället en särskild del av sin nyproduktion till unga för att bolaget vill ha blandade årsgrupper i sin nyproduktion.

Intresset för att bygga hyresrätter, framför allt på landsbygder, är för närvarande i princip obefintligt, enligt byggmästareföreningen. En markanvisningstävling för att bygga hyresrätter på landsbygder skulle i nuläget sannolikt inte väcka investerarens intresse. Som exempel kan nämnas att AB Gotlandshem som nyligen byggt på landsbygden har tvingats skriva ner värdet på fastigheten direkt (som förlust) då marknadsvärdet understiger produktionskostnaden.

För att köpa in mark i de föreslagna områdena, så bör en aktiv markstrategi finnas på plats. Region Gotland har ännu ingen sådan.

Motionsställaren förslår att upp till 30 % av lägenheterna skulle kunna vara bostadsrätter, vilket inte medges i lagen. Enligt bostadsrättslagen måste minst 2/3 av alla lägenheter i en bostadsrättsförening vara upplåtna med bostadsrätt.

I nyproduktion är praxis/krav att byggherren åtar sig att köpa alla eventuellt osålda lägenheter vid upplåtelse tillfället, som säkerhet för både finansiär (banker) och övriga köpare/medlemmar. Annars skulle den ekonomiska risken bli för hög för att projektet skulle lyckas.

Med de höga nyproduktionskostnader som råder blir hyrorna i nyproduktion höga. Det leder till att det för närvarande är det en svår ekvation att bygga nyproducerade bostäder.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att motionen ska anses vara besvarad genom underlaget presenterat i tjänsteskrivelsen.

I nuläget finns inte förutsättningar för att köpa in mark på landsbygden och det planeras inte att bygga särskilda ungdomsbostäder enligt AB Gotlandshem (för social hållbarhet).

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar bifall till motionen.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande om bifall till motionen och arbetsutskottets förslag och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Johan Malmros (C), Fredrik Gradelius (C) och Eva Ahlin (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2023-10-20

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-05-22

RS § 240 Medborgarförslag - Bostäder till unga

Ärendenummer: RS 2022/1547

Paragraf föregående instans: AU § 102

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.
-

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2022-10-31 där förslagsställaren föreslår att Gotlandshem ska bygga fler tillfälliga modullägenheter, men denna gång för ungdomar som arbetar. Det har byggts för studenter tidigare.

Förslagsställaren menar att det råder brist på bostäder för många unga, inte bara studenter. Dessa har svårt att hävda sig på bostadsmarknaden som den ser ut i nuläget. Kraven för att få en lägenhet bör vara att man till exempel är mellan 18 och 26 år och skötsam. Man ska också stå i bostadskön och när man blir erbjuden en vanlig lägenhet så ska den tillfälliga lägenheten lämnas tillbaka. Man ska inte heller kunna hyra ut i andra hand.

AB Gotlandshem väljer i nuläget att arbeta på andra sätt än med tillfälliga bostadsmoduler för ungdomsboende, till exempel genom prioriteringar av den yngre gruppen bostadssökande när man bygger hyresrätter för en blandad målgrupp.

AB Gotlandshem har högt satta mål och ägardirektiv som kräver leverans inom flera andra områden först innan byggande av specifika ungdomslägenheter kan prioriteras.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att AB Gotlandshem ska i första hand leverera på de ägardirektiv och uppsatta mål som beslutats. Bolaget ska själva göra bedömningen om vilka projekt som ska prioriteras och vid vilka olika tidpunkter det kan vara aktuellt att testa nya boendeformer/konceptboenden.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har framfört medborgarförslaget till AB Gotlandshem som beskrivit sitt arbete. AB Gotlandshem arbetar med prioriterade grupper. Unga vuxna är en av dessa. Senast i kvarteret Signallottan dedikerades ett antal bostäder till denna grupp. Det måste göras ständiga avvägningar mellan prioriterade grupper. Äldre, sociala och medicinska förturer, asyl och förfrågningar från andra samhällsviktiga funktioner konkurrerar alla kring utrymmet om förtur. I frågan om tillfälliga bostadsmoduler så används dessa främst som evakueringsbostäder i samband med större underhållsarbeten.

Det är viktigt att hitta bostäder för ungdomar. AB Gotlandshem väljer i nuläget att arbeta på andra sätt än med tillfälliga bostadsmoduler, till exempel genom prioriteringar av den yngre gruppen bostadssökande när man bygger hyresrätter för en blandad målgrupp.

AB Gotlandshem har högt satta mål och ägardirektiv som kräver leverans inom flera andra områden först innan byggande av specifika ungdomslägenheter kan prioriteras.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att AB Gotlandshem ska i första hand leverera på de ägardirektiv och uppsatta mål som beslutats. Bolaget ska själva göra bedömningen om vilka projekt som ska prioriteras och vid vilka olika tidpunkter det kan vara aktuellt att testa nya boendeformer/konceptboenden.

Sedan medborgarförslaget inkom hösten 2022 har bostadsmarknaden förändrats. Fler studentbostäder (med 12-månaderskontrakt) har byggts och det är inte lika hårt tryck på hyresmarknaden. Fler erbjuder 12-månaderskontrakt på den privata uthyrningsmarknaden. Det är dock fortfarande lång kötid för att få ett förstahandskontrakt, så bostadsbristen kvarstår.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag. 2022-10-31

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-03-12

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 241 Medborgarförslag - Besluta att uppdra åt Gotlandshem att skapa ett kollektivhus med hyresrätter liknande "Stolplyckan" i Linköping

Ärendenummer: RS 2023/1014

Paragraf föregående instans: AU § 103

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag inkom 2023-04-04 där förslagsställaren föreslår att: ”Besluta att uppdra åt Gotlandshem att skapa ett kollektivhus med hyresrätter”. Detta med syfte att mota ensamhet, som är ett hot mot folkhälsan. Förslagsställaren ger exempel på Lasarettets nuvarande lokaler som lämpliga att bygga om till kollektivhus, ifall Hälso- och sjukvården får nya lokaler i framtiden. Alternativt att bygga nya hyresrätter inrättade med gemensamma utrymmen från start.

Förslagsställaren menar vidare att det också skulle minska behovet av äldreomsorg framöver.

Denna boendeform har diskuterats hos AB Gotlandshem och finns med som en framtida alternativ boendeform. Det är dock inget de kommer att storsatsa på i nuläget, formen behöver testas i mindre skala först för att se hur det faller ut. Om det fungerar bra kan man sedan skala upp konceptet. Kollektivhus ligger dock inte högst upp på prioriteringslistan då företaget har högt satta mål och ägardirektiv som kräver leverans inom flera andra områden först.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att AB Gotlandshem ska i första hand leverera på de ägardirektiv och uppsatta mål som beslutats. Bolaget ska själva göra bedömningen om vilka projekt som ska prioriteras och vid vilka olika tidpunkter det kan vara aktuellt att testa nya boendeformer/konceptboenden.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2023-04-04

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-03-12

RS § 242 Medborgarförslag. Bevilja köp av Romabadet

Ärendenummer: RS 2017/738
Paragraf föregående instans: AU § 104

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.
-

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2017-08-16 där förslagsställaren föreslår att låta Daniel Hallgren köpa Romabadet.

Förslaget motiveras med att barn inte ska behöva vänta på lagstadgad simundervisning utan att Region Gotland bör köpa badtider av Daniel Hallgren för barn och allmänhet om cirka två miljoner kronor per år.

Medborgarförslaget är besvarat i och med tekniska nämndens godkännande 2023-01-31, § 20 av upprättat köpeavtal som gällde tre fastigheter, däribland fastigheten för Romabadet. Dessförinnan godkände regionstyrelsen markgenomförandeavtal 2022-11-23, § 383 för samma tre fastigheter. Markgenomförandeavtalet tecknades med Romapaketet AB vilket ägs av Daniel Hallgren.

Markgenomförandeavtalet reglerar bland annat att Region Gotland, för att bedriva simundervisning, kan komma att upphandla återköp av badtimmar inom Romabadet enligt villkor som anges i kriterierna för markanvisningstävlingen. Förutsättningarna för en sådan upphandling är att det är säkerställt att simundervisning kan ske, vilket ställer krav på bassängens längd och djup.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser att medborgarförslaget är besvarat.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2017-08-15
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-03-21

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 243 Medborgarförslag - Region Gotland bör bojkotta israeliska varor

Ärendenummer: RS 2024/245

Paragraf föregående instans: AU § 105

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Bedömning

Regioner får enligt 2 kap. 2 § kommunallagen (2017:725) inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om. Bestämmelsen avser sådana angelägenheter som exklusivt faller inom någon annans befogenhet. Ett sådant område är det utrikespolitiska området, vilket är ett område som tillfaller staten exklusivt. Statens exklusiva kompetens inom området utrikespolitik bekräftas av rättspraxis i det så kallade Sydafrikafallet (se RÅ 1969 ref. 52). I det fallet hade fullmäktige i en kommun rekommenderat nämnderna att vid upphandlingar undvika varor från ett visst land. Det betraktades av Högsta förvaltningsdomstolen som en utrikespolitisk manifestation och därför kompetensöverskridande. Detta eftersom utrikespolitik är en exklusiv statlig angelägenhet. Utgången har i senare rättspraxis bekräftats av Högsta förvaltningsdomstolen (se bland annat RÅ 1982 Ab 86, RÅ 1983 2:71 och RÅ 1990 ref. 9).

De EU-rättsliga och svenska upphandlingsregelverken reglerar uttömmande Region Gotlands möjlighet att särbehandla leverantörer i samband med upphandlingar. Dessa regelverk saknar regleringar som medger att en viss upphandlande myndighet för egen del beslutar om att bojkotta ett visst lands varor eller leverantörer.

Region Gotlands inköspolicy och det nationella samarbetet med tillhörande dokument (Hållbar upphandling) innehåller bland annat hållbarhetskrav och etiska ställningstaganden som Region Gotland ska förhålla sig till vid inköp. Tillämpningen av dessa styrdokument får dock inte innebära att lag eller annan författning åsidosätts. Enligt vad som beskrivits ovan så medger varken kommunallagen (2017:725) eller upphandlingsregelverken att en viss upphandlande myndighet för egen del beslutar om en bojkott som innebär att ett visst lands varor eller leverantörer bojkottas.

Utifrån det sagda är bedömningen att Region Gotland är förhindrad att besluta om en bojkott i enlighet med medborgarförslaget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Nanna Sörling, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.
Jörgen Benzler (V) yrkar bifall till medborgarförslaget.
Ordförande ställer proposition på Jörgen Benzlers yrkande om bifall och arbetsutskottets förslag och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2024-01-20
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-04-10

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 244 Nämndinitiativ från Vänsterpartiet. Problematiske skolfrånvaro

Ärendenummer: RS 2024/1469

Regionstyrelsens beslut

- Vänsterpartiets nämndinitiativ avslås.

Sammanfattning

Vänsterpartiet har väckt följande nämndinitiativ inför regionstyrelsens sammanträde 18 juni 2024:

När vårterminen närmar sig sitt slut kan vi tyvärr konstatera att antalet barn i grundskolan med minst 50 % frånvaro har ökat kraftigt jämfört med för ett år sedan. Idag rapporterar barn- och utbildningsnämnden att 122 gotländska skolbarn har vad som brukar beskrivas som problematisk skolfrånvaro. Framst handlar det om barn på högstadiet.

Det här är inget nytt problem. Barn- och utbildningsnämnden har genom åren på olika sätt arbetat med att minska den problematiska skolfrånvaron. Tyvärr visar ökningen och det höga antal barn som riskerar att sluta grundskolan med ofullständiga betyg att det man gör inte är tillräckligt eller inte fungerar tillräckligt bra.

I första hand är naturligtvis hög frånvaro ett problem för den enskilda eleven och för dennes familj men med det höga antal det nu handlar om blir det också ett problem för Region Gotland. Vi behöver alla fullt utbildade gotlänningar vi kan få. Den ökande skolfrånvaron riskerar att påverka hela vår regionala utveckling framåt. Det är redan en utmaning att kompetensförsörja i såväl vår egen verksamhet inom Region Gotland och hos våra privata arbetsgivare och med denna utveckling blir problemet än större. Detta riskerar också att bli kostsamt i framtiden då chansen att komma ut i arbete och egen försörjning minskar vilket vi vet ökar riskerna både för psykisk ohälsa och kriminalitet. Om vi inte löser detta nu kommer vi att få betala för det i framtiden.

Vänsterpartiet menar att detta är en resursfråga. Vi tror att skolan idag inte har de resurser som behövs för att skapa en trygg skolgång för alla barn. I det svåra ekonomiska läge Regionen befinner sig i måste vi freda skolan för att förhindra att barn och unga slås ut. Men vi tänker också att det kan handla om hur vi jobbar med problematisk skolfrånvaro. barn- och utbildningsnämnden tycks ha svårt att nå resultat. Vad kan övriga nämnder bidra med i arbetet att minska skolfrånvaron? Kan man mer aktivt jobba med stöd till anställda som har barn som inte förmår att vara i skolan? Kan man stötta på annat vis?

Vi kan inte vänta på eventuellt bättre ekonomiska förutsättningar åren framöver. Det är nu en förändring måste ske. Vi tror att det behövs någon form av krisledning. Frågan behöver lyftas upp i vår organisation och utredas.

Vänsterpartiet föreslår därför:

Att regiondirektören får i uppdrag att utreda vad mer som kan göras inom Region Gotland för att komma tillrätta med problematisk skolfrånvaro.

Utredningen ska bland annat fokusera på vilka ytterligare verksamheter inom Region Gotland som kan stötta BUN samt vilka samverkansformer som kan förstärkas.

Ärendets behandling under mötet

Nämndinitiativtagarna yrkar att nämndinitiativet ska bifallas och föreslår därför:

- Att regiondirektören får i uppdrag att utreda vad mer som kan göras inom Region Gotland för att komma tillrätta med problematisk skolfrånvaro.
- Utredningen ska bland annat fokusera på vilka ytterligare verksamheter inom Region Gotland som kan stötta BUN samt vilka samverkansformer som kan förstärkas.

Jörgen Benzler (V) yrkar bifall till nämndinitiativet.

Ordförande yrkar att nämndinitiativet ska avslås med hänvisning till pågående arbete.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och Jörgen Benzlers yrkande om bifall till nämndinitiativet och finner att det avslås.

RS § 245 **Anmälan av delegationsbeslut**

Sammanfattning

Till handlingarna lades med stöd av delegation följande fattade beslut:

- Delegationsbeslut - Förändringar i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2024.
- Delegationsbeslut - Kultur- och fritidsavdelningens ärenden 2024-03-18 – 2024-06-07.
- Delegationsbeslut - Nya ränteswap-avtal 2024.
- Delegationsbeslut - Upptagande av långfristigt lån 2024.
- Delegationsbeslut - Serveringstillstånd 2024-05-16 – 2024-06-05.

RS § 246 **Information. Vissa inkomna handlingar**

Sammanfattning

Till handlingarna lades följande inkomna handlingar:

- Pensionärsrådets protokoll 2024-05-22.
- Protokoll Centrala samverkanskommittén 2024-03-26.
- Protokoll Centrala samverkanskommittén 2024-04-19.

RS § 247 Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan, gult att ny tidplan behöver tas fram/alternativt annan åtgärd och rött betyder att tidplanen är överskriden.

Några av uppdragen saknar i nuläget tidplan, men ambitionen är att alla uppdrag ska ha en uppdaterad tidplan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-06-13
Uppdragslista 2024-06-13

RS § 248 Investeringsuppföljning

Ärendenummer: RS 2024/874

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
-

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsemöte få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt.

Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 mnkr. Det är tekniska nämnden som för tillfället ansvarar för alla projekt som har en budget som överstiger 20 mnkr.

Maj månads rapport kommer att redovisas på regionstyrelsens sammanträdet den 5 september. Tekniska nämnden har ännu inte behandlat uppföljningen för maj.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

RS § 249 **Regiondirektörens information**

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Rapport från diverse möten.
- Aktiviteter om Gotlands ekonomiska situation p.g.a. Ö-läget.
- Info om uppdatering av riktlinjer för redovisning av investeringar.
- Region Gotland på Almedalsveckan 2024.
- Beredningsprocessen.

RS § 250 Uppdrag. Almedalsveckan 2025 och framåt

Ärendenummer: RS 2023/2262

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen delegerar till Almedalsrådet att, utifrån utvärdering av årets vecka, fatta beslut om Almedalsveckan 2025 avseende både vecka för genomförande och datum för arrangemanget. Beslutet ska bekräftas av regionstyrelsen vid nästkommande sammanträde.

Sammanfattning

Erfarenheten, efter att Almedalsveckan under två år har genomförts vecka 26, är att flertalet verksamheter fortfarande är igång. Ett konkret exempel är toppmötet i Bryssel som genomförs under torsdagen i vecka 26. Det kommer att krocka med halvdagen för det parti som under mandatperioden har statsministerposten.

En annan erfarenhet är att deltagare som är i Almedalen i tjänsten vill lämna inför helgen, är fredagen fullbokad väljer man torsdagen istället för lördagen.

Fredagen är svår att få attraktiv, vilket i realiteten innebär att Almedalsveckan är tisdag till torsdag. 2023 när Almedalsveckan avslutades på lördagen var det två svaga dagar i slutet om man jämförde antalet evenemang per dag i det officiella programmet.

Tidigareläggningen gav inte den effekt som var tänkt, kostnadsnivåerna har inte sänkts utan snarare ökat. Tält- och scenbyggarna färdigställer allt samman innan midsommar, vilket innebär fler dagar som arrangörerna får betala för.

Besökarprofilen har ändrats under de senaste två åren, andelen samhällsengagerade medborgaren har minskat. En slutsats som kan dras är att under vecka 26 har man som regel inte börjat sin semesterperiod.

Det finns en utmaning att följa önskemålet från både arrangörer och besökare, att Almedalsveckan inte ska kortas ännu mer och att fyra dagar upplevs för komprimerat, framför allt om avslutningsdagen infaller på en fredag om Almedalsveckan fortsättningsvis ska genomföras under vecka 26.

De arrangörer, som önskar starta upp dagen innan partiernas halvdagar inleds, innebär i år när det är en fyradagarsvecka att dessa initiativ genomförs under måndagen, dagen innan Almedalsveckan inleds. Bedömningen är att närheten till midsommar begränsar möjligheterna att börja tidigare.

Utfallet för 2024 är än så länge endast en bedömning, antalet besökare och vem det är som besöker årets demokrativecka ser vi inte förrän efter

genomförandet. Det vi kan konstatera redan nu är att intresset och engagemanget är stort bland arrangörerna vilket visar sig i antalet publicerade evenemang i det officiella programmet.

Målet är att Almedalsveckan ska vara en attraktiv mötesplats där besökarna möts över gränserna på ett informellt och avslappnat sätt. Det ska finnas tid för möten, nätverkande och kunskapsutbyte för både organisationer och den enskilde individen.

Almedalsrådet, det beredande organet för regionstyrelsen och som består av en representant för varje parti, ställer sig positiva till att se över möjligheten att flytta tillbaka Almedalsveckan till att genomföras huvudsakligen i vecka 27, men önskar att få mer information och underlag från Almedalsveckan 2024 innan de enas kring ett gemensamt beslutsförslag.

Bedömning

Erfarenheten, efter att Almedalsveckan under två år har genomförts vecka 26, är att flertalet verksamheter fortfarande är igång. Ett konkret exempel är toppmötet i Bryssel som genomförs under torsdagen i vecka 26. Det kommer att krocka med halvdagen för det parti som under mandatperioden har statsministerposten.

En annan erfarenhet är att deltagare som är i Almedalen i tjänsten vill lämna inför helgen, är fredagen fullbokad väljer man torsdagen istället för lördagen.

Fredagen är svår att få attraktiv, vilket i realiteten innebär att Almedalsveckan är tisdag till torsdag. 2023 när Almedalsveckan avslutades på lördagen var det två svaga dagar i slutet om man jämförde antalet evenemang per dag i det officiella programmet.

Tidigareläggningen gav inte den effekt som var tänkt, kostnadsnivåerna har inte sänkts utan snarare ökat. Tält- och scenbyggarna färdigställer allt samman innan midsommar, vilket innebär fler dagar som arrangörerna får betala för.

Besökarprofilen har ändrats under de senaste två åren, andelen samhällsengagerade medborgaren har minskat. En slutsats som kan dras är att under vecka 26 har man som regel inte börjat sin semesterperiod.

Det finns en utmaning att följa önskemålet från både arrangörer och besökare, att Almedalsveckan inte ska kortas ännu mer och att fyra dagar upplevs för komprimerat, framför allt om avslutningsdagen infaller på en fredag om Almedalsveckan fortsättningsvis ska genomföras under vecka 26.

De arrangörer, som önskar starta upp dagen innan partiernas halvdagar inleds, innebär i år när det är en fyradagarsvecka att dessa initiativ genomförs under måndagen, dagen innan Almedalsveckan inleds. Bedömningen är att närheten till midsommar begränsar möjligheterna att börja tidigare.

Utfallet för 2024 är än så länge endast en bedömning, antalet besökare och vem det är som besöker årets demokrativecka ser vi inte förrän efter genomförandet. Det vi kan konstatera redan nu är att intresset och engagemanget är stort bland arrangörerna vilket visar sig i antalet publicerade evenemang i det officiella programmet.

Målet är att Almedalsveckan ska vara en attraktiv mötesplats där besökarna möts över gränserna på ett informellt och avslappnat sätt. Det ska finnas tid för möten, nätverkande och kunskapsutbyte för både organisationer och den enskilde individen.

Almedalsrådet, det beredande organet för regionstyrelsen och som består av en representant för varje parti, ställer sig positiva till att se över möjligheten att flytta tillbaka Almedalsveckan till att genomföras huvudsakligen i vecka 27, men önskar att få mer information och underlag från Almedalsveckan 2024 innan de enas kring ett gemensamt beslutsförslag.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Mia Stuhre, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

RS 2024/194 Minnesanteckningar Almedalsrådet möte nr 2 (ej justerade)